

משניות סדר מועד

על פי מהדורת הרב דוד אלטאראס ז"ל
שהודפס בשנת ה'תק"ע בעיר פיסא

פה ירושלים יע"א
שנת סוד יי ליראיו ובריתו להודיעם לפ"ק

הוצאת חטף-סגול

2023

הובא לדפוס באמצעות \LaTeX ע"י שמעון מונטגיו

תפלת ר' נחוניא בן הקנה שחייב לאומרה כל הנכנס לבית המדרש ללמוד
יהי רצון מלפניך יי אלהי שלא יאָרע דבר תקלה על ידי ולא אכָּשֶׁל
בדבר הלכה וישמחו בי חבירי ולא אומר על טהור טמא ולא על
טמא טהור ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר ולא יפְּשֶׁלוּ חבירי
בדבר הלכה ואשמח בהם:

והאר"י צוק"ל היה אומר אחר תפלה זו שני פסוקים אלו

כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה:

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך:

קודם הלימוד

כתוב בספר תוצאות חיים כשפותח הספר ללמוד בו יאמר

הנני רוצה ללמוד כְּדִי שִׁבְיָאֲנִי תִלְמוּד זֶה לִידי מַעֲשֶׂה וְלִידי מִדּוֹת
יְשׁוּרוֹת וְלִידי יְדִיעַת הַתּוֹרָה וְהִרְיֵנִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יְחִיד קֹדֶשׁ
בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתִּיהָ בְּדַחֲלֵנוּ וּרְחִימוּ וְיֵהִי נֹעֵם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ
וּמַעֲשֶׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֶׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה:

משניות סדר מועד

יש בו י"ב מסכתות וזהו סדורן

א שבת כד פרקים · ב עירובין י פרקים · ג פסחים
י פרקים · ד חגיגה ג פרקים · ה ביצה ה פרקים ·
ו מועד קטן ג פרקים · ז ראש השנה ד פרקים · ח יומא
ה פרקים · ט סוכה ה פרקים · י תענית ד פרקים ·
יא שקלים ח פרקים · יב מגילה ד פרקים · בין הכל פ"ח
פרקים:

אבל כפי סדר תוספת יום טוב כך הוא · שבת · ערובין · שקלים ·
יומא · סוכה · ביצה · ראש השנה · תענית · מגילה · מועד קטן ·
חגיגה · ואלו ואלו דברי אלהים חיים:

מסכת שבת

פרק א

יציאות השבת · שתיים שהן ארבע בפנים · ושתיים
שהן ארבע בחוץ · כיצד העני עומד בחוץ
ובעל הבית בפנים · פשט העני את ידו לפנים · ונתן לתוך
ידו של בעל הבית · או שנטל מתוכה והוציא · העני
חייב ובעל הבית פטור · פשט בעל הבית את ידו לחוץ ·
ונתן לתוך ידו של עני · או שנטל מתוכה והכניס · בעל
הבית חייב והעני פטור · פשט העני את ידו לפנים · ונטל
בעל הבית מתוכה · או שנתן לתוכה והוציא · שניהם
פטורים · פשט בעל הבית את ידו לחוץ · ונטל העני
מתוכה · או שנתן לתוכה והכניס · שניהם פטורים:

ב לא ישב אדם לפני הספר סמוך למנחה · עד שיתפלל ·
לא יכנס אדם למרחץ · ולא לבורסקי · ולא לאכול ולא
לדון · ואם התחילו אין מפסיקין · מפסיקין לקריאת
שמע · ואין מפסיקין לתפלה:

ג לא יצא החייט במחטו סמוך לחשכה · ששם ישכח
ויצא · ולא הלבלר בקלמוסו · ולא יפלה את כליו ·
ולא יקרא לאור הנר · באמת אמרו · החזן רואה היכן
תינוקות קוראים · אבל הוא לא יקרא · ביוצא בו לא
יאכל הזב עם הזבה · מפני הרגל עברה:

י ואלו מן ההלכות שאמרו בעליית חנניה (בן) חזקיה בן גוריון • כשעלו לבקרו • נמנו • ורבו בית שמאי על בית הלל • ושמונה עשר דברים גזרו בו ביום:

ה בית שמאי אומרים אין שורין דיו וסממנים וכרשינים • אלא כדי שישורו מבעוד יום • ובית הלל מתירין:

י בית שמאי אומרים אין נותנין אונין של פשתן לתוך התנור אלא כדי שיהבילו מבעוד יום • ולא את הצמר לזירה אלא כדי שיקלוט העין • ובית הלל מתירין • בית שמאי אומרים אין פורשין מצודות חיה ועופות ודגים • אלא כדי שיצודו מבעוד יום • ובית הלל מתירין:

י בית שמאי אומרים אין מוכרין לנכרי ואין טוענין עמו • ואין מגביהין עליו • אלא כדי שיגיע למקום קרוב ובית הלל מתירין:

ה בית שמאי אומרים אין נותנין עורות לעבדן • ולא כלים לכובס נכרי • אלא כדי שיעשו מבעוד יום • ובבבלין בית הלל מתירין עם השמש:

ט אמר רבן שמעון בן גמליאל נזהגין היו בית אבא • שהיו נותנין כלי לבן לכובס נכרי שלשה ימים קודם לשבת • ושזין אלו ואלו • שטוענין קורות בית הבד ועגולי הגת:

י אין צולין בשר • בצל • וביצה • אלא כדי שיצולו מבעוד יום • אין נותנין פת לתנור עם חשכה • ולא תררה על גבי

גחלים אלא כדי שיקרמו פניה מבעוד יום · רבי אליעזר
(בן יעקב) אומר כדי שיקרום התחתון שלה:

י" מְשַׁלְשִׁין אֶת הַפֶּסַח בַּתָּנוּר עִם חֲשִׁיכָה · וּמֵאַחֲזִין
אֶת הָאוּר בַּמְדוּרָת בֵּית הַמוֹקֵד · וּבִגְבוּלֵין כְּדֵי שֶׁתֵּאָחֹז
הָאוּר בְּרֶבֶן · רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר (אף) בִּפְחָמִין כָּל שֶׁהוּא:

פרק ב

בַּמָּה מְדֹלִיקִין · וּבַמָּה אֵין מְדֹלִיקִין · אֵין מְדֹלִיקִין לֹא
בְּלֶכֶשׁ · וְלֹא בְּחוּסָן · וְלֹא בְּכֶלֶךְ · וְלֹא בַּפְתִּילֵת
הָאֵידֵן · וְלֹא בַּפְתִּילֵת הַמְדָּבָר · וְלֹא בִירוּקָה שֶׁעַל פְּנֵי
הַמִּים · לֹא בַזֶּפֶת · וְלֹא בַשְּׁעוּה · וְלֹא בַשֶּׁמֶן קִיק · וְלֹא
בַשֶּׁמֶן שְׂרָפָה · וְלֹא בְּאַלְיָה · וְלֹא בַחֲלָב · נָחוּם הַמְדִי
אֹמֵר · מְדֹלִיקִין בַּחֲלָב מִבָּשֵׁל · וְחֲכָמִים אוֹמְרִים אֶחָד
מִבָּשֵׁל · וְאַחַד שְׂאִינוֹ מִבָּשֵׁל · אֵין מְדֹלִיקִין בּוֹ:

ב אֵין מְדֹלִיקִין בַּשֶּׁמֶן שְׂרָפָה בַּיּוֹם טוֹב · רַבִּי יִשְׁמַעֵאל
אֹמֵר אֵין מְדֹלִיקִין בַּעֲטָרִין מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת · וְחֲכָמִים
מִתִּירִין בְּכָל הַשְּׂמָנִים · בַּשֶּׁמֶן שֶׁמֶשְׁמִין · בַּשֶּׁמֶן אֲגוּזִים ·
בַּשֶּׁמֶן צְנוּנוֹת · בַּשֶּׁמֶן דָּגִים · בַּשֶּׁמֶן פִּקְעוֹת · בַּעֲטָרִין
וּבִנְפֹט · רַבִּי טַרְפוֹן אֹמֵר אֵין מְדֹלִיקִין אֶלֶּא בַשֶּׁמֶן זֵית
בְּלֶבֶד:

ג כָּל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵין מְדֹלִיקִין בּוֹ אֶלֶּא פֶשֶׁתָן · וְכָל
הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵינוֹ מִטְמֵא טוֹמֵאת אֱהָלִים אֶלֶּא פֶשֶׁתָן ·

פְּתִילַת הַבֶּגֶד שֶׁקִּפְּלָה וְלֹא הִבֵּהְבָּהּ · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר
טְמֵאָה וְאֵין מְדֻלֵּקִין בָּהּ · רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר טְהוֹרָה
וּמְדֻלֵּקִין בָּהּ:

י' לֹא יִקּוּב אָדָם שְׂפּוֹפֶרֶת שֶׁל בִּיצָה · וַיִּמְלֶאנָה שֶׁמֶן
וַיִּתְּנָה עַל פִּי הַנֵּר · בְּשִׁבִּיל שֶׁתֵּהָא מְנִטְפֶּת · אֲפִילוּ
הִיא שֶׁל חֶרֶס · וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר · אָבֵל אִם חִבְרָה
הִיוּצֵר מִתְחַלֶּה מוֹתֵר · מִפְּנֵי שֶׁהוּא כָּלִי אֶחָד · לֹא יִמְלֵא
אָדָם קַעֲרָה שֶׁמֶן · וַיִּתְּנָה בְּצַד הַנֵּר · וַיִּתֵּן רֹאשׁ הַפְּתִילָה
בְּתוֹכָהּ · בְּשִׁבִּיל שֶׁתֵּהָא שׁוֹאֶבֶת · וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר:

ה' הַמַּכְבֶּה אֶת הַנֵּר · מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַתִּירָא · מִפְּנֵי גוֹיִם ·
מִפְּנֵי לְסָטִים · מִפְּנֵי רוּחַ רָעָה · וְאִם בְּשִׁבִּיל הַחֹלֶה
שֶׁיִּישֵׁן פֶּטוּר · כָּחַס עַל הַנֵּר · כָּחַס עַל הַשֶּׁמֶן · כָּחַס עַל
הַפְּתִילָה חַיִּיב · וְרַבִּי יוֹסִי פוֹטֵר בְּכֻלָּן · חוּץ מִן הַפְּתִילָה
מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה פָּחַם:

י' עַל שְׁלֹשׁ עֶבִירוֹת נָשִׁים מִתּוֹת בְּשַׁעַת לְדִתָּן · עַל שְׂאִינָן
זְהִירוֹת · בִּגְנוּדָה · וּבַחֲלָה · וּבַהֲדַלְקַת הַנֵּר:

י' שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים צָרִיד אָדָם לֹמֵר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ עֶרֶב שַׁבָּת
עִם חֲשֻׁכָה · עֲשֶׂרְתָּן · עֲרַבְתָּן · הֲדַלִּיקוּ אֶת הַנֵּר · סָפַק
חֲשֻׁכָה סָפַק אֵין חֲשֻׁכָה · אֵין מַעֲשִׂרִין אֶת הַנִּדְאִי · וְאֵין
מְטַבִּילִין אֶת הַכֵּלִים · וְאֵין מְדֻלֵּקִין אֶת הַנֵּרוֹת · אָבֵל
מַעֲשִׂרִין אֶת הַדְּמָאִי · וּמַעֲרַבִּין · וְטוֹמְנִין אֶת הַחֲמִין:

פרק ג

בִּירָה שֶׁהִסִּיקוּהָ בְּקֶשׁ וּבִגְבָבָא • נוֹתְנִין עָלֶיהָ תְּבַשִּׁיל •
 בִּגְנֶפֶת וּבִעְצִים • לֹא יִתֵּן עַד שְׁיִגְרוּף • אוֹ עַד
 שְׁיִתֵּן אֶת הָאֶפֶר • בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים חֲמִין אָבֵל לֹא
 תְּבַשִּׁיל • וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים חֲמִין וְתְּבַשִּׁיל • בֵּית שְׁמַאי
 אוֹמְרִים נוֹטְלִין אָבֵל לֹא מַחְזִירִין • וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים אַף
 מַחְזִירִין:

בִּתְנוּרָה שֶׁהִסִּיקוּהָ בְּקֶשׁ וּבִגְבָבָא • לֹא יִתֵּן בֵּין מֵתוֹכוֹ בֵּין
 מַעַל גְּבִיּוֹ • כִּפְחָה שֶׁהִסִּיקוּהָ בְּקֶשׁ וּבִגְבָבָא • הֵרִי הוּא
 כְּכִירִים • בִּגְנֶפֶת וּבִעְצִים הֵרִי הוּא כְּתֵנוּרָה:

גִּ' אֵין נוֹתְנִין בֵּיצָה בְּצֶד הַמִּיחָם בְּשִׁבִּיל שֶׁתִּתְגַּלְגַּל • וְלֹא
 יִפְקִיעֲנָה בְּסוּדְרִים • וְרַבִּי יוֹסִי מִתִּיר • וְלֹא יִטְמִינָהּ בְּחוּל
 וּבִאֲבָק דְּרָכִים • בְּשִׁבִּיל שֶׁתִּצָּלָה:

ד' מַעֲשֶׂה שֶׁעָשׂוּ אֲנָשֵׁי טְבֵרְיָא • וְהֵבִיאוּ סֵלֶן שֶׁל צוֹנֵן
 לְתוֹדָה אֵמָה שֶׁל חֲמִין • אָמְרוּ לָהֶן חֲכָמִים • אִם בְּשֶׁבֶת •
 כְּחִמִּין שֶׁהוּחֲמוּ בְּשֶׁבֶת • אֲסוּרִין בְּרַחֲצָהּ וּבִשְׂתִּיָּה • וְאִם
 בְּיוֹם טוֹב כְּחִמִּין שֶׁהוּחֲמוּ בְּיוֹם טוֹב • אֲסוּרִין בְּרַחֲצָהּ
 וּמִתְרִין בְּשְׂתִּיָּה • מִזִּיאַר הַגְּרוּף שׁוֹתִין הֵימָנוּ בְּשֶׁבֶת •
 אֲנִיכִי אַף עַל פִּי שֶׁגְּרוּפָה אֵין שׁוֹתִין מִמָּנָה:

ה' הַמִּחָם שֶׁפָּנְהוּ לֹא יִתֵּן לְתוֹכוֹ צוֹנֵן • בְּשִׁבִּיל שְׁיִחֲמוּ •
 אָבֵל נוֹתֵן הוּא לְתוֹכוֹ • אוֹ לְתוֹדָה הַכּוֹס • כְּדִי לְהַפְשִׁירָן •

הַאֲלָפִס וְהַקֶּדְרָה שֶׁהֶעֱבִירָן מִרְתָּחִין · לֹא יִתֵּן לְתוֹכָן
תְּבִלִּין · אֲבָל נוֹתֵן הוּא לְתוֹךְ הַקֶּעֶרֶה · אוֹ לְתוֹךְ
הַתְּמָחוּי · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לְכָל הוּא נוֹתֵן · חוּץ מִדְּבַר
שֵׁשׁ בּוֹ חֵמֶץ וָצִיר:

י אין נוֹתֵינִין כָּלִי תַּחַת הַנֵּר לְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַשֶּׁמֶן · וְאִם
נִתְּנוּ מִבְּעוֹד יוֹם מִתֵּר · וְאִין גְּאוֹתִין מִמֶּנּוּ לְפִי שְׁאִינוֹ מִן
הַמוֹכֵן · מְטִלְטֵלִין גַּר חֶדֶשׁ · אֲבָל לֹא יִשֶּׁן · רַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר כָּל הַנֵּרוֹת מְטִלְטֵלִין חוּץ מִן הַנֵּר הַדּוֹלֵק בְּשִׁבְתּוֹ ·
נוֹתֵינִין כָּלִי תַּחַת הַנֵּר לְקַבֵּל נְצוּצוֹת · וְלֹא יִתֵּן לְתוֹכוֹ מִיֵּם
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְכַבֶּה:

פרק ד

בַּמָּה טוֹמְנִין וּבַמָּה אֵין טוֹמְנִין · אֵין טוֹמְנִין לֹא בַּגֶּפֶת ·
וְלֹא בַּזֶּבֶל · וְלֹא בַּמֶּלַח · וְלֹא בַּסִּיד · וְלֹא בַּחוּל ·
בֵּין לַחִים וּבֵין יְבֵשִׁים · לֹא בַתְּבִין · וְלֹא בַזִּגִּים · וְלֹא
בַּמוֹכִים · וְלֹא בַעֲשָׂבִים בַּזֶּמֶן שֶׁהֵן לַחִים · אֲבָל טוֹמְנִין
בָּהֶן כְּשֶׁהֵן יְבֵשִׁין · טוֹמְנִין בַּכֶּסוֹת · וּבַפִּירוֹת · בַּכִּנְפִי
יוֹנָה · וּבַנְּסוּרַת שֶׁל חֲרָשִׁים · וּבַנְּעוּרַת שֶׁל פִּשְׁתָּן דִּקָּה ·
רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר בַּדִּקָּה וּמִתִּיר בַּגֶּסֶה:

ב טוֹמְנִין בְּשִׁלְחִין · וּמְטִלְטֵלִין אוֹתָן · בַּגִּזִּי צֶמֶר · וְאֵין
מְטִלְטֵלִין אוֹתָן · כִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה · נוֹטֵל אֶת הַכֶּסֶּי וְהֵן
נוֹפְלוֹת · רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר קָפָה מִטָּה עַל
צִדָּה וְנוֹטֵל · שְׁמָא יִטּוֹל וְאִינוֹ יָכוֹל לְהַחֲזִיר · וְחֻכָּמִים

אומרים נוטל ומחזיר • לא כסהו מבעוד יום • לא יכסנו
משתחשך • כסהו ונתגלה • מתר לכסותו • ממלא את
הקיתון • ונותן לתחת הכר • או תחת הכסת:

פרק ה

במה בהמה יוצאה • ובמה אינה יוצאה • יוצא הגמל
באפסר • ונאקה בחטם • ולבדקים בפרומכיא •
וסוס בשיר • וכל בעלי השיר • יוצאים בשיר ונמשכים
בשיר • ומזין עליהן וטובלין במקומן:

ב חמור יוצא במרדעת • בזמן שהיא קשורה לו •
זכרים יוצאין לבובין • רחלות יוצאות שחוזות • כבולות •
וכבונות • העזים יוצאות צרורות • רבי יוסי אוסר בכלן
חוץ מן הרחלין הכבונות • רבי יהודה אומר עזים יוצאות
צרורות ליבש • אבל לא לחלב:

ג ובמה אינה יוצאה • לא יצא גמל במטוטלת • לא עקוד
ולא רגול • וכן שאר כל הבהמות • לא יקשור גמלים
זה בזה וימשוך • אבל מכניס חבלים לתוך ידו וימשוך •
ובלבד שלא יכרוך:

ד אין חמור יוצא במרדעת בזמן שאינה קשורה לו • ולא
בזוג אף על פי שהוא פקוק • ולא בסלם שבצוארו •
ולא ברצועה שברגלו • ואין התרנגולין יוצאין בחוטין •
ולא ברצועות שברגליהם • ואין הזכרים יוצאין בעגלה

שֶׁתַּחַת הָאֵלֶּיָּה שְׁלֵהֶן • וְאִין הִרְחִילִים יוֹצְאוֹת חֲנוּנוֹת •
 וְאִין הֶעֱגֵל יוֹצֵא בְּגִימּוֹן • וְלֹא פָּרָה בְּעוֹר הַקּוֹפֵד • וְלֹא
 בְּרֻצוּעָה שְׁבִין קַרְנֶיהָ • פָּרְתוֹ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה
 הֵיטָהּ יוֹצְאָה בְּרֻצוּעָה שְׁבִין קַרְנֶיהָ • שֶׁלֹּא בְּרֻצוֹן חֲכָמִים:

פרק ו

בַּמָּה אֵשֶׁה יוֹצְאָה • וּבַמָּה אֵינָה יוֹצְאָה • לֹא תֵצֵא
 אֵשֶׁה לֹא בְּחוּטֵי צֶמֶר • וְלֹא בְּחוּטֵי פֶשֶׁתָן • וְלֹא
 בְּרֻצוּעוֹת שֶׁבְּרֹאשָׁה • וְלֹא תִטְבּוֹל בָּהֶן עַד שֶׁתִּרְפֹּם •
 וְלֹא בְּטוֹטֶפֶת • וְלֹא בְּסִנְבוֹטִין בְּזֶמֶן שְׁאִינָן תְּפוֹרִין •
 וְלֹא בְּכַבּוֹל לְרִשּׁוֹת הָרָבִים • וְלֹא בְּעִיר שֶׁל זֶהָב • וְלֹא
 בְּקִטְלָא • וְלֹא בְּנֻזְמִים • וְלֹא בְּטַבַּעַת שְׁאִין עָלֶיהָ חוֹתָם •
 וְלֹא בְּמַחַט שְׁאִינָה נְקוּבָה • וְאִם יֵצֵאָה אֵינָה חַיִּיבַת
 חֲטָאת:

ב לֹא יֵצֵא הָאִישׁ בְּסִנְדֵּל הַמֶּסְמֵר • וְלֹא בִּיחִיד בְּזֶמֶן שְׁאִין
 בְּרִגְלוֹ מִכָּה • וְלֹא בְּתַפְלִין • וְלֹא בְּקִמְיַע בְּזֶמֶן שְׁאִינָה מִן
 הַמִּמָּחָה • לֹא בְּשִׁרְיוֹן • וְלֹא בְּקִסְדָּא • וְלֹא בְּמַגָּפִים • וְאִם
 יֵצֵא • אֵינּוּ חַיִּבֵּי חֲטָאת:

ג לֹא תֵצֵא אֵשֶׁה בְּמַחַט הַנְּקוּבָה • וְלֹא בְּטַבַּעַת שֵׁשׁ עָלֶיהָ
 חוֹתָם • וְלֹא בְּכוֹלֵיָּאֵר • וְלֹא בְּכוּבֶלֶת • וְלֹא בְּצִלּוּחִית שֶׁל
 פְּלִיטוֹן • וְאִם יֵצֵאָה חַיִּיבַת חֲטָאת • דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר •
 וְחֲכָמִים פּוֹטְרִין בְּכוּבֶלֶת וּבְצִלּוּחִית שֶׁל פְּלִיטוֹן:

ד לא יצא האיש לא בסיף · ולא בקשת · ולא בתריס ·
ולא באלה · ולא ברומח · ואם יצא חייב חטאת ·
רבי אליעזר אומר תכשיטין הן לו · וחכמים אומרים
אינן אלא לגנאי · שנאמר וכתתו חרבותם לאתים
וחניתותיהם למזמרות · לא ישא גוי אל גוי חרב ·
ולא ילמדו עוד מלחמה · בירית טהורה · ויוצאים בה
בשבת · כבלים טמאין ואין יוצאין בהן בשבת:

ה יוצאת אשה בחוטי שער · בין משלה · בין משל
חברתה · בין משל בהמה · בטוטפת ובסנבוטין בזמן
שהם תפורין · בכבול ובפאה נכרית לחצר · במוד
שבאזנה · ובמוד שבסנדלה · ובמוד שהתקינה לנדתה ·
בפלפל ובגרגיר מלח · ובכל דבר שתתן לתוך פיה ·
ובלבד שלא תתן לכתחלה בשבת · ואם נפל לא תחזיר ·
שן תותבת · ושן של זהב · רבי מתיר · וחכמים אוסרים:

ו יוצאין בסלע שעל הצינית · הבנות (קטנות) · יוצאות
בחוטין · ואפילו בקסמין שבאזניהם · ערביות יוצאות
רעולות · ומדיות פרופות · וכל אדם · אלא שדברו
חכמים בהווה:

ז פורפת על האבן · ועל האגוז · ועל המטבע · ובלבד
שלא תפרוף לכתחלה בשבת:

ח הקטע יוצא בקב שלו · דברי רבי מאיר · ורבי
יוסי אוסר · ואם יש לו בית קבול פתותים טמא ·

סְמוּכוֹת שְׁלוֹ טִמְאִין מִדֶּרֶס • וְיוֹצְאִין בָּהֶן בְּשַׁבָּת • וְנִכְנָסִין
בָּהֶן בַּעֲזָרָה • כִּסָּא וּסְמוּכוֹת שְׁלוֹ טִמְאִין מִדֶּרֶס • וְאֵין
יוֹצְאִין בָּהֶן בְּשַׁבָּת • וְאֵין נִכְנָסִין בָּהֶן בַּעֲזָרָה • אֲנִקְטְמִין
טְהוֹרִים • וְאֵין יוֹצְאִין בָּהֶן:

ט הַבָּנִים יוֹצְאִים בְּקִשְׁרִים • וּבְנֵי מַלְכִּים בְּזוּגִין • וְכָל אָדָם •
אֵלָּא שֶׁדִּבְרוּ חֲכָמִים בַּהוֹנָה:

י יוֹצְאִין בְּבִיצַת הַחֶרְגוֹל • וּבִשְׁן שׁוּעַל • וּבִמְסַמֵּר מִן
הַצְּלוּב • מִשּׁוּם רְפוּאָה • דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר • וְחֲכָמִים
אוֹמְרִים אֵף בַּחוּל אֲסוּר • מִשּׁוּם דְּרָכֵי הָאֲמוּרִי:

פרק ז

כָּלֵל גָּדוֹל אָמְרוּ בְּשַׁבָּת • כָּל הַשּׁוֹכַח עֵקֶר שַׁבָּת • וְעָשָׂה
מְלָאכוֹת הִרְבָּה בְּשַׁבְּתוֹת הִרְבָּה • אֵינּוּ חַיִּיב אֵלָּא
חֲטָאת אַחַת • הַיּוֹדֵעַ עֵקֶר שַׁבָּת • וְעָשָׂה מְלָאכוֹת הִרְבָּה
בְּשַׁבְּתוֹת הִרְבָּה • חַיִּיב עַל כָּל שַׁבָּת וְשַׁבָּת • הַיּוֹדֵעַ שֶׁהוּא
שַׁבָּת • וְעָשָׂה מְלָאכוֹת הִרְבָּה • בְּשַׁבְּתוֹת הִרְבָּה • חַיִּיב
עַל כָּל אָב מְלָאכָה וּמְלָאכָה • הָעוֹשֶׂה מְלָאכוֹת הִרְבָּה
מַעֲיִן מְלָאכָה אַחַת • אֵינּוּ חַיִּיב אֵלָּא חֲטָאת אַחַת:

כ באבות מְלָאכוֹת אַרְבָּעִים חִסֵּר אַחַת • הַזּוֹרֵעַ • וְהַחוֹרֵשׁ •
וְהַקּוֹצֵר • וְהַמַּעֲמֵר • הַדָּשׁ • וְהַזּוֹרֵה • הַבוֹרֵר • הַטּוֹחֵן •
וְהַמְרַקֵּד • וְהַלֵּשׁ • וְהַאֹפֶה • הַגּוֹיֵז אֶת הַצֶּמֶר • הַמְּלַבֵּנוֹ •
וְהַמְּנַפְצוֹ • וְהַצּוֹבְעוֹ • וְהַטּוֹוֶה • וְהַמְּסֵד • וְהָעוֹשֶׂה שְׂתִי

בְּתֵי גִירִין • וְהָאוֹרֵג שְׁנֵי חוּטִין • וְהַפּוֹצֵעַ שְׁנֵי חוּטִין •
וְהַקּוֹשֵׁר וְהַמְתִּיר • וְהַתּוֹפֵר שְׁתֵּי תְּפִירוֹת • הַקּוֹרֵעַ עַל
מִנֵּת לְתַפּוֹר שְׁתֵּי תְּפִירוֹת • הַצָּד צָבִי • הַשּׁוֹחֲטוֹ •
וְהַמְּפִיטוֹ • הַמּוֹלְחוֹ • וְהַמַּעֲבֵד אֶת עוֹרוֹ • וְהַמּוֹחֵק •
וְהַמְּחַתֵּכוֹ • הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת • וְהַמּוֹחֵק עַל מִנֵּת
לְכַתּוֹב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת • הַבּוֹנֶה • וְהַסּוֹתֵר • הַמְּכַבֶּה •
וְהַמְּבַעֵר • הַמְּכַה בְּפִטִּישׁ • הַמוֹצִיא מִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת •
הָרִי אֵלּוּ אֲבוֹת מְלָאכוֹת אַרְבָּעִים חֹסֵר אַחַת:

א ועוד כלל אחר אמרו • כל הכשר להצניע ומצניעין
כְּמוֹהוּ • וְהוֹצִיאוֹ בְּשַׁבָּת • חַיִּיב עָלָיו חֲטָאת • וְכָל שְׂאִינוֹ
כָּשֶׁר לְהַצְנִיעַ • וְאִין מַצְנִיעִין כְּמוֹהוּ • וְהוֹצִיאוֹ בְּשַׁבָּת •
אִינוֹ חַיִּיב אֶלָּא הַמַּצְנִיעַ:

ד הַמוֹצִיא תָּבֵן כְּמֵלֶא פִי פָּרָה • עֵצָה כְּמֵלֶא פִי גָמֶל •
עֵמִיר כְּמֵלֶא פִי טָלָה • עֲשָׂבִים כְּמֵלֶא פִי גְדִי • עָלִי שׁוֹם
וְעָלִי בְּצָלִים • לַחִים כְּגִרְזָגְרַת • יְבֵשִׁים כְּמֵלֶא פִי גְדִי •
וְאִין מַצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה • מִפְּנֵי שֶׁלֹּא שׁוּוּ בְּשִׁיעוּרֵיהֶן •
הַמוֹצִיא אוֹכְלִים כְּגִרְזָגְרַת חַיִּיב • וּמַצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה •
מִפְּנֵי שֶׁשׁוּוּ בְּשִׁיעוּרֵיהֶן • חוּץ מִקְלִיפֵיהֶן • וְגִרְעִיגֵיהֶן •
וְעוֹקְצִיגֵיהֶן • וְסוֹכֵן וּמִרְסָנִין • רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר חוּץ מִקְלִיפֵי
עֲדָשִׁים • שֶׁמֶתְבַּשְׁלוֹת עִמָּהֶן:

פרק ח

הַמוֹצֵיא יֵין כְּדֵי מְזִיגַת הַכּוֹס · חֲלָב כְּדֵי גְמִיעָה ·
 דָּבֵשׁ כְּדֵי לִיתֵן עַל הַכֶּתִית · שֶׁמֶן כְּדֵי לְסוֹךְ
 אֶבֶר קָטָן · מִים כְּדֵי לְשׁוּף בָּהֶם אֶת הַקִּילּוֹר · וְשֶׂאֵר כָּל
 הַמְשָׁקִין בְּרַבִּיעִית · וְכָל הַשׁוֹפְכִין בְּרַבִּיעִית · רַבִּי שְׁמַעוֹן
 אוֹמֵר בִּלְנֵן בְּרַבִּיעִית · וְלֹא אָמְרוּ כָּל הַשִּׁיעוּרִין הֵלְלוּ ·
 אֵלָּא לְמַצְנִיעֵיהֶן:

ב הַמוֹצֵיא חֶבֶל כְּדֵי לַעֲשׂוֹת אֶזֶן לְקַפָּה · גְּמִי כְּדֵי לַעֲשׂוֹת
 תְּלָאִי לְנֶפֶה וְלִכְבָּרָה · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר כְּדֵי לְטוֹל מִמֶּנּוּ
 מִדַּת מִנְעַל לְקָטָן · גֵּייר כְּדֵי לְכַתּוֹב עָלָיו קֶשֶׁר מוֹכְסִין ·
 וְהַמוֹצֵיא קֶשֶׁר מוֹכְסִין חֵיִיב · גֵּייר מְחוּק כְּדֵי לְכַרוֹךְ עַל
 פִּי צְלוּחִית קֶטְנָה שֶׁל פְּלִיטוֹן:

ג עוֹר כְּדֵי לַעֲשׂוֹת קָמִיעַ · קֶלֶף כְּדֵי לְכַתּוֹב עָלָיו פֶּרֶשֶׁה
 קֶטְנָה שֶׁבִּתְּפִלִּין · שֶׁהִיא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל · (דּוֹכְסוֹסְטוֹס כְּדֵי
 לְכַתּוֹב מְזוּזָה ·) דִּיּוֹ כְּדֵי לְכַתּוֹב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת · כַּחוֹל כְּדֵי
 לְכַחוֹל עֵין אַחַת:

ד דָּבֵק כְּדֵי לִתֵּן בְּרֹאשׁ הַשִּׁבְשֶׁבֶת · זָפֶת וְגִפְרִית כְּדֵי
 לַעֲשׂוֹת נֶקֶב · שְׁעוּהַ כְּדֵי לִתֵּן עַל פִּי נֶקֶב קָטָן · חֲרָסִית
 כְּדֵי לַעֲשׂוֹת פִּי כּוֹר שֶׁל צוֹרְפֵי זָהָב · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר
 כְּדֵי לַעֲשׂוֹת פְּטָפוּט · סוֹבִין כְּדֵי לִתֵּן עַל פִּי כּוֹר שֶׁל צוֹרְפֵי
 זָהָב · סִיד כְּדֵי לְסוֹד אֶצְבַּע קֶטְנָה שֶׁבִּבְנוֹת · רַבִּי יְהוּדָה

אומר כְּדִי לַעֲשׂוֹת כִּלְכוּל · רַבִּי נַחֲמִיא אומר כְּדִי לְסוּד
אֲנִידִיפִי:

ה' אָדָמָה כְּחוֹתֶם הַמְרָצוּפִין · דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא · וְחֲכָמִים
אומרים כְּחוֹתֶם הָאִיגְרוֹת · זָבֵל וְחוֹל הֶדֶק כְּדִי לְזַבֵּל קֶלַח
שֶׁל כְּרוּב · דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא · וְחֲכָמִים אומרים כְּדִי לְזַבֵּל
כְּרִישָׁא · חוֹל הַגָּס כְּדִי לִתֵּן עַל מְלֵא כַף סִיד · קִנָּה כְּדִי
לַעֲשׂוֹת קוֹלְמוֹס · וְאִם הָיָה עָב אוֹ מְרָסָס · כְּדִי לְבַשֵּׁל בּוֹ
בִיצָה קֵלָה שֶׁבִּבְיָצִים · טְרוּפָה וְנִתְּוֹנָה בְּאַלְפָּס:

י עֶצֶם כְּדִי לַעֲשׂוֹת תְּרוּד · רַבִּי יְהוּדָה אומר כְּדִי לַעֲשׂוֹת
מִמְּנוּ חָף · זְכוּכִית כְּדִי לְגָרוֹר בּוֹ רֹאשׁ הַכֶּרֶךְ · צָרוֹר אוֹ
אָבֵן כְּדִי לְזָרוֹק בְּעוֹף · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אומר כְּדִי
לְזָרוֹק בִּבְהֵמָה:

י חָרָס כְּדִי לִתֵּן בֵּין פָּצִים לַחֲבִירוֹ · דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה · רַבִּי
מַאִיר אומר כְּדִי לַחֲתוֹת בּוֹ אֶת הָאוֹר · רַבִּי יוֹסִי אומר
כְּדִי לְקַבֵּל בּוֹ רְבִיעִית · אָמַר רַבִּי מַאִיר אֵף עַל פִּי שְׂאִין
רְאִיָּה לְדָבָר זָכָר לְדָבָר · שֶׁנֶּאֱמַר וְלֹא יִמָּצֵא בְּמִכְתָּתוֹ
חֶרֶשׁ לַחֲתוֹת אֵשׁ מִיְּקוּד · אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי מִשֵּׁם רְאִיָּה ·
וְלַחֲשׂוֹף מִים מִגָּבָא:

פרק ט

אמר רבי עקיבא • מנין לעבודה זרה שמטמאה במשא
כנדה • שנאמר תזרם כמו דוה • צא תאמר לו •
מה נדה מטמאה במשא • אף עבודה זרה מטמאה
במשא:

ב מנין לספינה שהיא טהורה • שנאמר דרך אניה בלב
ים • מנין לערוגה שהיא ששה על ששה טפחים •
שזורעין בתוכה חמשה זרעונים • ארבעה בארבע רוחות
הערוגה • ואחד באמצע • שנאמר כי כארץ תוציא
צמחה • וכגנה זרועיה תצמיח • זרעה לא נאמר אלא
זרועיה:

ג מנין לפולטת שכבת זרע ביום השלישי שהיא טמאה •
שנאמר היו נכונים לשלשת ימים • מנין שמרחיצין את
המילה ביום השלישי שחל להיות בשבת • שנאמר ויהי
ביום השלישי בהיותם כזאבים • מנין שקושרין לשון
של זהורית בראש שעיר המשתלח • שנאמר אם יהיו
חטאיכם כשנים כשלג ילבינו:

ד מנין לסיכה שהיא כשתיה ביום הכיפורים • אף על
פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר • שנאמר ותבא במים
בקרבם וכשמן בעצמותיו:

ה' המוציא עצים כדי לבשל ביצה קלה • תבלין כדי לתבל
ביצה קלה • ומצטרפין זה עם זה • קליפי אגוזים • קליפי
רמונים • איסטיס • ופואה • כדי לצבוע בהן בגד קטן
בסבכה • מי רגלים • נתר • ובורית • קמוליא • ואשלג •
כדי לכבס בהן בגד קטן בסבכה • רבי יהודה אומר כדי
להעביר על הכתם:

י' פלפלת כל שהוא • ועטרן כל שהוא • מיני בשמים ומיני
מתכות כל שהן • מאבני המזבח ומעפר המזבח • מקק
ספרים • ומקק מטפחותיהם • כל שהוא • שמצניעים
אותן לגונן • רבי יהודה אומר אף המוציא ממשמשי
עבודת אלילים כל שהוא • שנאמר ולא ידבק בידך
מאומה מן החרם:

י' המוציא קפת הרוכלין • אף על פי שיש בה מינין
הרבה • אינו חייב אלא חטאת אחת • זרעוני גנה פחות
מבגרוגרת • רבי יהודה בן בתיירה אומר חמשה • זרע
קשואין שנים • זרע דלועין שנים • זרע פול המצרי שנים •
חגב חי (טהור) כל שהוא • מת בגרוגרת • צפורת כרמים
בין חיה בין מתה כל שהוא • שמצניעין אותה לרפואה •
רבי יהודה אומר אף המוציא חגב חי טמא כל שהוא •
שמצניעין אותו לקטן לשחוק בו:

פרק י

הַמִּצְוֵה לְזַרַע • וְלִדְוֶגְמָא • וְלִרְפוּאָה • וְהוֹצִיאוּ בְשַׁבָּת
חַיִּיב בְּכָל שֶׁהוּא • וְכָל אָדָם אֵין חַיִּיב עָלָיו
אֵלָא כְּשִׁיעוּרוֹ • חֲזַר וְהִכְנִיסוּ • אֵינּוּ חַיִּיב אֵלָא כְּשִׁיעוּרוֹ:

ב הַמוֹצִיא אוֹכְלִין וְנִתְּנָן עַל הָאֶסְקָפָה • בֵּין שְׁחֹזַר
וְהוֹצִיאוֹ • בֵּין שֶׁהוֹצִיאוֹ אַחֵר פָּטוּר • מִפְּנֵי שֶׁלֹּא עָשָׂה
מְלָאכְתּוֹ בְּבֵת אַחַת • קָפָה שֶׁהִיא מְלָאכָה פִּירוֹת • וְנִתְּנָה
עַל אֶסְקָפָה הַחִיצוֹנָה • אֵף עַל פִּי שְׂרֹב הַפִּירוֹת מִבְּחוּץ •
פָּטוּר עַד שִׁיוֹצִיא אֶת כָּל הַקָּפָה:

ג הַמוֹצִיא בֵּין בִּימִינוֹ • בֵּין בְּשִׁמְאָלוֹ • בְּתוֹךְ חִיקוֹ • אוֹ
עַל כְּתָפוֹ • חַיִּיב • שֶׁכֵּן מִשָּׂא בְּנֵי קֹהֶת • כְּלֹאֲחֵר יְדוֹ •
בְּרִגְלוֹ • בְּפִיו • וּבְמִרְפָּקוֹ • בְּאַזְנוֹ • וּבְשִׁעְרוֹ • וּבְפּוֹנְדָתוֹ •
וּפִיָּה לְמִטָּה • בֵּין פּוֹנְדָתוֹ לְחִלּוּקוֹ • וּבְשִׁפְתֵי חִלּוּקוֹ •
בְּמִנְעָלוֹ • בְּסִנְדָּלוֹ • פָּטוּר • שֶׁלֹּא הוֹצִיא כְּדֶרֶךְ הַמוֹצִיאוֹ:

ד הַמִּתְכַּנֵּן לְהוֹצִיא לְפָנָיו • וּבָא לוֹ לְאַחֲזָרְיוֹ • פָּטוּר •
לְאַחֲזָרְיוֹ • וּבָא לוֹ לְפָנָיו • חַיִּיב • בְּאַמֶּת אֲמָרוֹ • הָאִשָּׁה
הַחוּגֶרֶת בְּסִינֵר • בֵּין מִלְּפָנֶיהָ וּבֵין מִלְּאַחֲרֶיהָ • חַיִּיבֶת •
שֶׁכֵּן רָאוּי לְהִיּוֹת חוּזַר • רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵף מִקִּבְּלִי
פְּתִיקִין:

ה הַמוֹצִיא כֶּכֶר לְרִשּׁוֹת הָרִבִּים • חַיִּיב • הוֹצִיאוּהוּ שְׁנַיִם •
פָּטוּרִין • לֹא יִכּוֹל אֶחָד לְהוֹצִיאוֹ • וְהוֹצִיאוּהוּ שְׁנַיִם •

חייבין · ורבי שמעון פוטר · המוציא אוכלין פחות
מכשיעור בכלי · פטור אף על הכלי · שהכלי טפלה לו ·
את החי במטה · פטור אף על המטה · שהמטה טפלה
לו · את המת במטה חייב · וכן בזית מן המת · ובזית מן
הגבלה · וכעדשה מן השרץ · חייב · ורבי שמעון פוטר:

הנוטל צפרניו זו בזו · או בשני · וכן שערו · וכן שפמו ·
וכן זקנו · וכן הגודלת · וכן הפוחלת · וכן הפוקקת · רבי
אליעזר מחייב · וחכמים אוסרין משום שבות · התולש
מעציץ נקוב · חייב · ושאינו נקוב פטור · ורבי שמעון
פוטר בזה ובה:

פרק יא

הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים · מרשות
הרבים · לרשות היחיד · חייב · מרשות היחיד
לרשות היחיד · ורשות הרבים באמצע · רבי עקיבא
מחייב וחכמים פוטרין:

ב פיצד · שתי גזוזטראות זו כנגד זו ברשות הרבים ·
המושט והזורק מזו לזו פטור · היו שתיהן בדיוטא
אחת · המושט חייב · והזורק פטור · שפך היתה עבודת
הלזים · שתי עגלות זו אחר זו ברשות הרבים · מושיטין
הקרשים מזו לזו · אבל לא זורקין · חולית הבור והסלע
שהן גבוהין עשרה ורחבן ארבעה · הנוטל מהן · והנותן
על גבן · חייב · פחות מכן פטור:

ג' הַזֹּרֶק אַרְבַּע אַמּוֹת בִּכְתָל • לְמַעַלָּה מֵעֲשָׂרָה טַפָּחִים •
 בְּזֹרֶק בְּאֵוִיר • לְמִטָּה מֵעֲשָׂרָה טַפָּחִים • בְּזֹרֶק בְּאַרְץ •
 הַזֹּרֶק בְּאַרְץ אַרְבַּע אַמּוֹת חַיִּיב • זֶרֶק לְתוֹךְ אַרְבַּע
 אַמּוֹת • וְנִתְגַּלְגַּל חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת פָּטוּר • חוּץ לְאַרְבַּע
 אַמּוֹת • וְנִתְגַּלְגַּל לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת חַיִּיב:

ד' הַזֹּרֶק בֵּימֵם אַרְבַּע אַמּוֹת פָּטוּר • אִם הָיָה רֶקֶק מִיָּם
 וְיִרְשׁוֹת הָרָבִים מִהֶלְכֶת בּוֹ • הַזֹּרֶק לְתוֹכוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת
 חַיִּיב • וְכַמָּה הוּא רֶקֶק מִיָּם • פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה טַפָּחִים •
 רֶקֶק מִיָּם וְיִרְשׁוֹת הָרָבִים מִהֶלְכֶת בּוֹ • הַזֹּרֶק בְּתוֹכוֹ אַרְבַּע
 אַמּוֹת חַיִּיב:

ה' הַזֹּרֶק מִן הַיָּם לַיָּבֵשָׁה • וּמִן הַיָּבֵשָׁה לַיָּם • וּמִן הַיָּם
 לַסְּפִינָה • וּמִן הַסְּפִינָה לַיָּם • וּמִן הַסְּפִינָה לַחֲבֵרְתָּהּ •
 פָּטוּר • סְפִינּוֹת קְשׁוּרוֹת זוּ בְּזוּ • מְטִלְטִלִין מְזוּ לְזוּ • אִם
 אֵינָן קְשׁוּרוֹת • אֵף עַל פִּי שְׂמֻקָּפוֹת • אֵין מְטִלְטִלִין מְזוּ
 לְזוּ:

ו' הַזֹּרֶק וְנִזְכָּר לְאַחַר שִׁיּוּצָתָהּ מִיָּדוֹ • קִלְטָהּ אַחֵר • קִלְטָהּ
 כָּלֵב • אוֹ שְׁנִשְׂרָפָה • פָּטוּר • זֶרֶק לַעֲשׂוֹת חֲבוּרָה • בֵּין
 בְּאָדָם • וּבֵין בְּבִהֶמָּה • וְנִזְכָּר עַד שֶׁלֹּא נַעֲשִׂית חֲבוּרָה
 פָּטוּר • זֶה הַכָּלֵל • כָּל חַיִּיבֵי חֲטָאוֹת אֵינָן חַיִּיבִין • עַד
 שֶׁתֵּהָא תַּחֲלָתָן וְסוּפָן שְׂגָגָה • תַּחֲלָתָן שְׂגָגָה וְסוּפָן זָדוֹן •
 תַּחֲלָתָן זָדוֹן וְסוּפָן שְׂגָגָה • פָּטוּרִין עַד שֶׁתֵּהָא תַּחֲלָתָן
 וְסוּפָן שְׂגָגָה:

פרק יב

הַבּוֹנָה · כִּמָּה יִבְנֶה וַיְהִי חַיִּיב · הַבּוֹנָה כָּל שֶׁהוּא ·
וְהַמְּסִתָּה · וְהַמֵּכָה בְּפִטְיֵשׁ · וּבִמְעַצֵּד · וְהַקּוֹדֵחַ
כָּל שֶׁהוּא · חַיִּיב · זֶה הַכֶּלֶל · כָּל הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה
וּמְלָאכָתּוֹ מִתְקַיֶּמֶת בְּשַׁבָּת · חַיִּיב · רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן
גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אִף הַמֵּכָה בַּקּוֹרְנָס עַל הַסֵּדֶן בְּשַׁעַת
מְלָאכָה חַיִּיב · מִפְּנֵי שֶׁהוּא כֹמֶתֶקֶן מְלָאכָה:

א הַחוֹרֵשׁ כָּל שֶׁהוּא · הַמְּנַכֵּשׁ · וְהַמְּקַרְסֵם · וְהַמְּזַרֵר כָּל
שֶׁהוּא · חַיִּיב · הַמְּלַקֵּט עֵצִים · אִם לְתֵקֵן כָּל שֶׁהוּא · אִם
לְהַסִּיק כְּדִי לְבַשֵּׁל בֵּיצָה קֹלֶה · הַמְּלַקֵּט עֲשָׂבִים · אִם
לְתֵקֵן כָּל שֶׁהוּא · אִם לְבַהֲמָה · כִּמְלֵא פִי גְדִי:

ג הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת · בֵּין בִּימִינוֹ · בֵּין בְּשִׁמְאֵלוֹ · בֵּין
מִשֵּׁם אֶחָד · בֵּין מִשְׁתֵּי שְׁמוֹת · בֵּין מִשְׁתֵּי סִמְמָנוֹת · בְּכָל
לָשׁוֹן חַיִּיב · אָמַר רַבִּי יוֹסִי לֹא חִיְּבוּ שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת אֶלָּא
מִשּׁוֹם רוּשִׁים · שֶׁכַּדְּהִיּוּ כּוֹתְבִין עַל קֶרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן · לִידַע
אִיזוֹ בֶּן זֹוגוֹ · אָמַר רַבִּי (יְהוּדָה) מְצִינוּ שֵׁם קָטָן מִשֵּׁם
גָּדוֹל · שֵׁם מִשְׁמַעוֹן וּשְׁמוּאֵל · נַח מִנְחוֹר · דָּן מִדְּנִיאֵל ·
גָּד מִגְדִּיאֵל:

ד הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת בְּהֶעֱלֵם אֶחָד · חַיִּיב · כְּתֹב בְּדִיּוֹ ·
בְּסֵם · בְּסִקְרָא · בְּקוּמוֹס · וּבְקִנְקִנְתּוֹס · וּבְכָל דְּבָר שֶׁהוּא
רוּשִׁים · עַל שְׁנֵי כּוֹתְלֵי זֵוִיּוֹת · וְעַל שְׁנֵי לוֹחֵי פִנְקָס · וְהוּן
נִהְיִין זֶה עִם זֶה חַיִּיב · הַכּוֹתֵב עַל בִּשְׂרוֹ חַיִּיב · הַמְּסִירֵט

על בשרו · רבי אליעזר מחייב חטאת · ורבי יהושע
פוטרו:

ה כתב במשקין · במי פירות · באבק דרכים · באבק
הסופרים · ובכל דבר שאיגו מתקיים · פטור · לאחר
ידו · ברגלו · בפיו · ובמרפיקו · כתב אות אחת סמוך
לכתב · וכתב על גבי כתב · נתפון לכתוב חי"ת וכתב
שני זי"גין · אחת בארץ ואחת בקורה · כתב על שתי
כותלי הבית · על שני דפי פנקס · ואין נהגין זה עם זה ·
פטור · כתב אות אחת נוטריקון · רבי יהושע בן בתירא
מחייב וחכמים פוטרין:

י הכותב שתי אותיות בשתי העלמות · אחת שחרית
ואחת בין הארבעים · רבן גמליאל מחייב וחכמים
פוטרין:

פרק יג

רבי אליעזר אומר האורג שלשה חוטין בתחלה ואחת
על האריגה חייב · וחכמים אומרים בין בתחלה בין
בסוף שיעורו שני חוטין:

ב העושה שתי בתי גרין · בגרין · בקירוס · בגפה ·
בבברה · ובסל חייב · והתופר שתי תפירות · והקורע
על מנת לתפור שתי תפירות:

ג הקורע בחמתו · ועל מתו · וכל המקלקלין פטורין ·
והמקלקל על מנת לתקן · שיעורו כמתקן:

ד שיעור המלבן · והמנפץ · והצובע · והטווה · כמלא
רוחב הסיט כפול · והאורג שני חוטין · שיעורו כמלא
הסיט:

ה רבי יהודה אומר · הצד צפור למגדל · וצבי לבית ·
חייב · וחכמים אומרים · צפור למגדל · וצבי לבית ·
ולחצר ולביבין · רבן שמעון בן גמליאל אומר לא כל
הביבין שוין · זה הכלל · כל המחסר צידה פטור ·
ושאינו מחסר צידה חייב:

ו צבי שנכנס לבית ונעל אחד בפניו · חייב · ונעלו שנים
פטורין · לא יכול אחד לנעול · ונעלו שנים · חייבין · ורבי
שמעון פוטר:

ז יושב האחד על הפתח ולא מלאהו · יושב השני
ומלאהו · השני חייב · יושב הראשון על הפתח ומלאהו ·
ובא השני וישוב בצדו · אף על פי שעמד הראשון והלך
לו · הראשון חייב · והשני פטור · הא למה זה דומה ·
לנועל את ביתו לשמרו · ונמצא צבי שמור בתוכו:

פרק יד

שְׁמִנָּה שְׂרָצִים הָאֻמּוּרִים בַּתּוֹרָה · הֶעָדָן וְהַחֹבֵל בָּהֶן
 חֵיִיב · וְשֹׂאֵר שְׂקָצִים וְרִמָּשִׁים · הַחֹבֵל בָּהֶן
 פָּטוּר · הֶעָדָן לְצוּרָךְ · חֵיִיב · וְשֹׂלֵא לְצוּרָךְ · פָּטוּר · חִיָּה
 וְעוֹף שְׁבִרְשׁוֹתוֹ · הֶעָדָן · פָּטוּר · וְהַחֹבֵל בָּהֶן · חֵיִיב:

ב אין עוֹשִׂין הִילְמִי בַּשַּׁבָּת · אֲבָל עוֹשֶׂה הוּא אֶת מִי מֶלֶח ·
 וְטוֹבֵל בָּהֶן פָּתוּ · וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַתְּבַשִּׁיל · אָמַר רַבִּי יוֹסִי ·
 וְהֵלֵא הוּא הִילְמִי · בֵּין מְרֵבָה · וּבֵין מוּעָט · וְאֵלּוּ הֵן מִי
 מֶלֶח הַמִּתְרִין · נוֹתֵן שֶׁמֶן בַּתְּחִלָּה · לְתוֹךְ הַמִּים · אוֹ לְתוֹךְ
 הַמֶּלֶח:

ג אין אוֹכְלִין אֵיזוּב יוֹן בַּשַּׁבָּת · לְפִי שֶׁאֵינּוּ מֵאֲכָל בְּרִיאִים ·
 אֲבָל אוֹכֵל הוּא אֶת יוֹעֶזֶר · וְשׁוֹתָה אֲבוּב רוֹעָה · כָּל
 הָאוֹכְלִין אוֹכֵל אָדָם לְרִפּוּאָה וְכָל הַמְשַׁקֵּין שׁוֹתָה · חוּץ
 מִמִּי דְקָלִים · וְכוֹס עֶקְרִים · מִפְּנֵי שֶׁהֵן לִירוּקָה · אֲבָל
 שׁוֹתָה הוּא מִי דְקָלִים לְצִמָּאוֹ · וְסֵךְ שֶׁמֶן עֶקְרִין שֶׁלֹּא
 לְרִפּוּאָה:

ד הַחוֹשֵׁשׁ בְּשָׁנָיו · לֹא יִגְמַע בָּהֶן אֶת הַחֶמֶץ · אֲבָל מְטִיבֵל
 הוּא כְּדֶרֶכוֹ · וְאִם נִתְרַפָּא נִתְרַפָּא · הַחוֹשֵׁשׁ בְּמִתְנָיו · לֹא
 יְסוּדֵי יֵין וְחֶמֶץ · אֲבָל סֵךְ הוּא אֶת הַשֶּׁמֶן · וְלֹא שֶׁמֶן וָרֹד ·
 בְּנֵי מַלְכִּים סָכִין שֶׁמֶן וָרֹד עַל מְכוּתֵיהֶן · שֶׁכֵּן דְּרָכָם לְסוּד
 בַּחוּל · רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִּים הֵם:

פרק טו

אלו קשרים שחייבין עליהן קשר הגמלין וקשר
הספנין וכשם שהוא חייב על קשורן כן הוא
חייב על התרן רבי מאיר אומר כל קשר שהוא יכול
להתירו באחת מידי אין חייבין עליו:

^ב יש לך קשרים שאין חייבין עליהן בקשר הגמלין
ובקשר הספנין קושרת אשה מפתח חלוקה וחוטי
סבכא ושל פסיקיא ורצועות מנעל וסנדל ונודות
יוזן ושמן וקדרה של בשר רבי אליעזר בן יעקב אומר
קושרין לפני הבהמה בשביל שלא תצא קושרין דלי
בפסיקיא אבל לא בחבל רבי יהודה מתיר כלל אמר
רבי יהודה כל קשר שאינו של קיימא אין חייבין עליו:

^ג מקפלין את הכלים אפילו ארבעה וחמשה פעמים
ומציעין את המטות מלילי שבת לשבת אבל לא משבת
למוצאי שבת רבי ישמעאל אומר מקפלין את הכלים
ומציעין את המטות מיום הכפורים לשבת וחלבי שבת
קרבין ביום הכפורים (אבל לא של יום הכפורים
בשבת) רבי עקיבא אומר לא של שבת קרבין ביום
הכפורים ולא של יום הכפורים קרבין בשבת:

פרק טז

כָּל כְּתָבִי הַקֹּדֶשׁ · מַצִּילִין אוֹתָן מִפְּנֵי הַדְּלִיקָה · בֵּין
שְׁקוֹרִין בָּהֶן · וּבֵין שְׂאִין קוֹרִין בָּהֶן · וְאֵף עַל פִּי
שְׁכֵתוּבִים בְּכָל לָשׁוֹן טְעוּנִים גְּנִיזָה · וּמִפְּנֵי מָה אֵין קוֹרִין
בָּהֶם · מִפְּנֵי בִטּוֹל בֵּית הַמִּדְרָשׁ · מַצִּילִין תִּיק הַסֶּפֶר
עִם הַסֶּפֶר · וְתִיק הַתַּפְּלִין עִם הַתַּפְּלִין · וְאֵף עַל פִּי
שֵׁישׁ בְּתוֹכָן מַעוֹת · וְלִהְיוֹן מַצִּילִין אוֹתָן · לְמַבּוּי שְׂאִינוֹ
מִפְּלֹשׁ · בֶּן בְּתִירָא אוֹמֵר אֵף לְמִפְּלֹשׁ:

ב מַצִּילִין מְזוֹן שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת · הָרְאוּי לְאָדָם לְאָדָם ·
הָרְאוּי לְבִהמָה לְבִהמָה · בִּיצֵד · נִפְלָה דְלִיקָה בְּלִילִי
שַׁבָּת · מַצִּילִין מְזוֹן שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת · בְּשַׁחֲרִית מַצִּילִין מְזוֹן
שְׁתֵּי סְעוּדוֹת · בְּמִנְחָה מְזוֹן סְעוּדָה אַחַת · רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר
לְעוֹלָם מַצִּילִין מְזוֹן שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת:

ג מַצִּילִין סֵל מְלֵא כִּכְרוֹת · וְאֵף עַל פִּי שֵׁישׁ בּוֹ מֵאָה
סְעוּדוֹת · וְעֵגוּל שֶׁל דְּבִילָה · וְחִבִּית שֶׁל יִין · וְאוֹמֵר
לְאַחֲרִים בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ לָכֶם · וְאִם הָיוּ פְקָחִין · עוֹשִׂין
עִמּוֹ חֲשֹׁבֹן אַחֵר הַשַּׁבָּת · לְהִיכֹן מַצִּילִין אוֹתָן · לְחַצֵּר
הַמְּעוֹרֶבֶת · בֶּן בְּתִירָא אוֹמֵר אֵף לְשְׂאִינָה מְעוֹרֶבֶת:

ד וְלִשְׁם מוֹצִיא כָּל כְּלִי תִשְׁמִישׁוֹ · וְלוֹבֵשׁ כָּל מָה
שְׂיִכּוֹל לְלָבוֹשׁ · וְעוֹטֵף כָּל מָה שְׂיִכּוֹל לְעֵטוֹף · רַבִּי יוֹסִי
אוֹמֵר שְׂמוֹנָה עָשָׂר כְּלִים · וְחוֹזֵר וְלוֹבֵשׁ וּמוֹצִיא · וְאוֹמֵר
לְאַחֲרִים בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ עִמִּי:

ה רבי שמעון בן גנס אומר פורסין עור של גדי על גבי שידה תיבה ומגדל שאחז בהן את האור מפני שהוא מחרף ועושין מחיצה בכל הכלים בין מלאים בין ריקנים בשביל שלא תעבור הדליקה רבי יוסי אוסר בכלי חרס חדשים מלאים מים לפי שאין יכולין לקבל את האור והן מתבקעין ומכבין את הדליקה:

י נכרי שבא לכבות אין אומרין לו כבה ואל תכבה מפני שאין שביתתו עליהן אבל קטן שבא לכבות אין שומעין לו מפני ששביתתו עליהן:

י כופין קערה על גבי הנר בשביל שלא תאחוז בקורה ועל צואה של קטן ועל עקרב שלא תשודך אמר רבי יהודה מעשה בא לפני רבן יוחנן בן זכאי בערב ואמר חוששני לו מחטאת:

ח נכרי שהדליק את הנר משתמש לאורו ישראל ואם בשביל ישראל אסור מלא מים להשקות בהמתו משקה אחריו ישראל ואם בשביל ישראל אסור עשה גוי כבש לירד בו יורד אחריו ישראל ואם בשביל ישראל אסור מעשה ברבן גמליאל וזקנים שהיו באין בספינה ועשה גוי כבש לירד בו וירדו בו רבן גמליאל וזקנים:

יום ו

פרק יז

כָּל הַפְּלִים נִטְלִים בְּשַׁבָּת · וְדִלְתוּתֵיהֶן עִמָּהֶן · אֵף עַל
פִּי שְׁנַת פְּרָקוֹ בְּשַׁבָּת · שְׁאִינָן דּוֹמִין לְדִלְתוֹת הַבֵּית ·
לְפִי שְׁאִינָן מִן הַמוֹכֵן:

^א נִטְלָא אָדָם קֶרְנֶס לְפַצֵּעַ בּוֹ אֶת הָאֲגוּזִים · וְקֶרְדוֹם לְחִתוֹךְ
בּוֹ אֶת הַדְּבִילָה · מְגִירָה לְגִרּוֹר בָּהּ אֶת הַגְּבִינָה · מְגִרִיפָה
לְגִרּוֹף בָּהּ אֶת הַגְּרוּגְרוֹת · אֶת הַרְרַחַת וְאֶת הַמְזִלֵּג לְתֵת
עָלָיו (פֶּת) לְקַטֵּן · אֶת הַכּוֹשׁ וְאֶת הַכַּרְכָּר לְתַחֲוֹב בּוֹ ·
מַחַט שֶׁל יָד · לְטוֹל בּוֹ אֶת הַקּוֹץ · וְשֶׁל סְקָאִים לְפִתּוּחַ
בּוֹ אֶת הַדִּלְתָּ:

^ב קָנָה שֶׁל זֵיתִים · אִם יֵשׁ קֶשֶׁר בְּרֵאשׁוֹ מִקְבֵּל טַמְאָה ·
וְאִם לֹא אֵינוֹ מִקְבֵּל טַמְאָה · בֵּין כֶּךָּ וּבֵין כֶּךָּ נִטְלָא בְּשַׁבָּת:

^ג (רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר) כָּל הַפְּלִים נִטְלִין · חוּץ מִן הַמָּסֶר
הַגָּדוֹל · וַיִּתֵּד שֶׁל מַחְרִישָׁה · כָּל הַפְּלִים נִטְלִין לְצוּרָךְ ·
וְשֶׁלֹּא לְצוּרָךְ · רַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר אֵין נִטְלִין אֱלָא לְצוּרָךְ:

^ה כָּל הַפְּלִים הַנִּטְלִין בְּשַׁבָּת · שֶׁבִּרְיָהֶן נִטְלִין (עִמָּהֶן) ·
וּבִלְבָד שִׁיהוּ עוֹשִׂין מַעֲשֵׂין מְלֵאכָה · שֶׁבִּרְיָהֶן עֲרֵבָה לְכִסּוֹת
בָּהֶן אֶת פִּי הַחֲבִית · שֶׁבִּרְיָהֶן זְכוּכִית לְכִסּוֹת בָּהֶן אֶת
פִּי הַפֶּךָ · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר וּבִלְבָד שִׁיהוּ עוֹשִׂין מַעֲשֵׂין

מִלֵּאכֶתָּן · שְׁבֵרֵי עֲרִיבָה לְצוּק לְתוֹכָן מִקֶּפֶה · וְשִׁבְרֵי
זְכוּכִית לְצוּק לְתוֹכָן שָׁמֶן:

^י הָאֵבֶן שֶׁבִּקְרוּיָהּ · אִם מִמֶּלֶאֲיִן בָּהּ וְאִינָהּ נּוֹפֶלֶת ·
מִמֶּלֶאֲיִן בָּהּ · וְאִם לֹא · אֵין מִמֶּלֶאֲיִן בָּהּ · זְמוּרָה שֶׁהִיא
קְשׁוּרָה בְּטַפִּיחַ · מִמֶּלֶאֲיִן בָּהּ בְּשִׁבְתָּ:

^י פָּקַק הַחֲלוֹן · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר בְּזֶמֶן שֶׁהוּא קְשׁוּר
וְתִלּוּי · פּוֹקֵקִין בּוֹ · וְאִם לֹא · אֵין פּוֹקֵקִין בּוֹ · וְחֻכָּמִים
אוֹמְרִים בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ פּוֹקֵקִין בּוֹ:

^ח כָּל כֶּסוּיֵי הַבָּלִים שֵׁישׁ לָהֶם בֵּית אַחִיזָה · נְטָלִים (עֲמָהֶן)
בְּשִׁבְתָּ · אָמַר רַבִּי יוֹסִי · בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּכֶסוּיֵי
הַקְּרָקְעוֹת · אֲבָל בְּכֶסוּיֵי הַבָּלִים · בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ · נְטָלִים
בְּשִׁבְתָּ:

פרק יח

מִפְּנֵין אֲפִילוֹ אַרְבַּע וְחֲמֵשׁ קוֹפּוֹת שֶׁל תֶּבֶן וְשֶׁל
תְּבוּאָה · מִפְּנֵי הָאוֹרְחִים · וּמִפְּנֵי בְטוּלַת בֵּית
הַמִּדְרָשׁ · אֲבָל לֹא אֶת הָאוֹצָר · מִפְּנֵין תְּרוּמָה טְהוֹרָה ·
וּדְמָאִי · וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שֶׁנִּטְלָה תְּרוּמָתוֹ · וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי
וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּפְדּוּ · וְהַתְּרֻמוֹס הַיָּבֵשׁ · מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵאֲכָל
לְעִנְיִים · אֲבָל לֹא אֶת הַטֶּבֶל · וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן
שֶׁלֹא נִטְלָה תְּרוּמָתוֹ · וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁלֹא

נִפְדּוּ • וְלֹא אֶת הַלּוֹף • וְלֹא אֶת הַחֲרָדֵל • רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן
גַּמְלִיאֵל מֵתִיר בְּלוֹף מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵאֵכֶל עוֹרְבִין:

ב חֲבִילֵי קֶשׁ • וְחֲבִילֵי עֵצִים • וְחֲבִילֵי זֶרְדִּים • אִם הִתְקִינוּ
לְמֵאֵכֶל בְּהֵמָה • מְטִלְטִלִין אוֹתָן • וְאִם לָאוּ • אֵין מְטִלְטִלִין
אוֹתָן • כּוֹפִין אֶת הַסֵּל לִפְנֵי הָאֶפְרוֹחִים • כְּדֵי שִׁיעֲלוּ
וַיֵּרְדּוּ • תִּרְנַגּוּלֶת שְׁבָרָחָה • דּוֹחִין אוֹתָהּ עַד שֶׁתִּכָּנַס •
מִדֵּדִין עֲגָלִין וְסִיחִין (בְּרִשּׁוֹת הַרְבִּים) • אִשָּׁה מִדֵּדָה אֶת
בָּנָהּ • אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אֵימָתִי • בְּזִמָּן שֶׁהוּא נוֹטֵל אֶחָד
וּמְנִיחַ אֶחָד • אֲבָל אִם הָיָה גּוֹרֵר אֲסוּר:

ג אֵין מִלְּדִין אֶת הַבֵּהֱמָה בְּיוֹם טוֹב • אֲבָל מִסַּעֲדִין •
וּמִלְּדִין אֶת הָאִשָּׁה בְּשַׁבָּת • וְקוֹרִין לָהּ חֲכָמָה מִמָּקוֹם
לְמָקוֹם • וּמַחֲלִלִין עָלֶיהָ אֶת הַשַּׁבָּת • וְקוֹשְׁרִין אֶת
הַטְּבוֹר • רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אֵף חוֹתְכִין • וְכָל צָרְכֵי מִלָּה
עוֹשִׂין בְּשַׁבָּת:

פרק יט

רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מערב שבת.
מביאו בשבת מגלה. ובסכנה מכסהו על פי
עדים. ועוד אמר רבי אליעזר כורתים עצים לעשות
פחמין לעשות (כלי) ברזל. כלל אמר רבי עקיבא כל
מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת. אינה דוחה את
השבת. ושאי אפשר לעשותה מערב שבת. דוחה את
השבת:

ב עושין כל צרכי מילה בשבת מוחלין. ופורעין.
ומוצצין. ונותנין עליה איספליגית וכמון. אם לא שחק
מערב שבת. לועס בשניו ונותן. אם לא טרף יין ושמן
מערב שבת. ינתן זה בעצמו. וזה בעצמו. ואין עושין
לה חלוק לכתחלה. אבל כורד עליה סמרטוט. אם לא
התקין מערב שבת. כורד על אצבעו ומביא. ואפילו
מחצר אחרת:

ג מרחיצין את הקטן בין לפני המילה ובין לאחר
המילה. ומזלפין עליו ביד. אבל לא בכלי. רבי אלעזר
בן עזריה אומר מרחיצין את הקטן ביום השלישי שחל
להיות בשבת. שנאמר ויהי ביום השלישי בהיותם
בואבים. ספק ואנדרוגינוס אין מחללין עליו את
השבת. ורבי יהודה מתיר באנדרוגינוס:

ד' מי שֶהָיוּ לוֹ שְׁתֵּי תִינוּקוֹת · אֶחָד לָמוֹל אַחֵר הַשַּׁבָּת
וְאֶחָד לָמוֹל בַּשַּׁבָּת · וְשִׁכַּח וּמָל אֶת שֵׁל אַחֵר הַשַּׁבָּת
בַּשַּׁבָּת חַיִּיב · אֶחָד לָמוֹל בְּעֶרֶב שַׁבָּת וְאֶחָד לָמוֹל
בַּשַּׁבָּת · וְשִׁכַּח וּמָל אֶת שֵׁל עֶרֶב שַׁבָּת בַּשַּׁבָּת · רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּיב חֲטָאֵת · וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר:

ה' קָטָן נִמּוֹל לְשִׁמּוֹנָה · וּלְתִשְׁעָה · וּלְעֶשְׂרֵה · וּלְאַחַד
עָשָׂר · וּלְשָׁנִים עָשָׂר · לֹא פָחוֹת וְלֹא יוֹתֵר · הָא בִּיצֵד
כְּדַרְבּוֹ · לְשִׁמּוֹנָה · נוֹלֵד לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת נִמּוֹל לְתִשְׁעָה ·
בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת שֵׁל עֶרֶב שַׁבָּת נִמּוֹל לְעֶשְׂרֵה · יוֹם טוֹב
לְאַחֵר הַשַּׁבָּת · נִמּוֹל לְאַחַד עָשָׂר · שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים
שֵׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה · נִמּוֹל לְשָׁנִים עָשָׂר · קָטָן הַחוּלָה · אֵין
מוֹהֲלִין אוֹתוֹ עַד שְׁיִבְרִיא:

ו' אֵלּוּ הֵן צִיצִין הַמְּעַכְּבִין אֶת הַמִּילָה · בְּשָׂר הַחוּפָּה אֶת
רוֹב הָעֶטְרָה · וְאֵינוֹ אוֹכֵל בְּתִרּוּמָה · וְאִם הָיָה בֶּעַל בְּשָׂר
מִתְקֵנוֹ מִפְּנֵי מַרְאִית הָעֵין · מָל וְלֹא פָרַע אֶת הַמִּילָה ·
בְּאֵלּוֹ לֹא מָל:

פרק כ

רבי אליעזר אומר תולין את המשמרת ביום טוב ·
ונותנין לתלויה בשבת · וחכמים אומרים אין תולין
את המשמרת ביום טוב · ואין נותנין לתלויה בשבת ·
אבל נותנין לתלויה ביום טוב:

ב נותנין מים על גבי שמרים בשביל שיצלו · ומצננין את
היין בסודרין · ובכפיפה מצרית · ונותנין ביצה במסנגת
של חרדל · ועושין אנומלין בשבת · רבי יהודה אומר
בשבת בכוס · ביום טוב בלגין · ובמועד בתבית · רבי
צדוק אומר הכל לפי האורחין:

ג אין שורין את החלתית בפושרין · אבל נותן לתוך
החמץ · ואין שורין את הפרשינין ולא שפין אותן אבל
נותן לתוך הכברה · או לתוך הפלכלה · אין פושרין
את התבן בכברה · ולא יתננו על גבי מקום גבוה ·
בשביל שירד המוז · אבל נוטל הוא בכברה · ונותן לתוך
האבוס:

ד גורפין מלפני הפטם · ומסלקין לצדדין מפני הרעי ·
דברי רבי דוסא · וחכמים אוסרים · נוטלין מלפני בהמה
זו · ונותנין לפני בהמה זו בשבת:

ה הקש שעל גבי המטה לא ינענענו בידו · אבל מנענעו
בגופו · ואם היה מאכל בהמה · או שהיה עליו כר · או

סָדִין · מְנַעְנְעוּ בִידּוֹ · מַכְבֵּשׁ שֶׁל בַּעֲלֵי בָתִּים · מַתִּירִין ·
אָבֵל לֹא כּוֹבְשִׁין · וְשֶׁל כּוֹבְשִׁין לֹא יָגַע בּוֹ · רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר אִם הָיָה מוֹתֵר מֵעֶרֶב שָׁבַת · מַתִּיר אֶת כָּלֹ
וְשׁוֹמְטוֹ:

פרק כא

נוֹטֵל אָדָם אֶת בָּנוֹ וְהָאָבֶן בִּידּוֹ · וְכֹלְכָלָהּ וְהָאָבֶן
בְּתוֹכָהּ וּמְטִלְטִלִין תְּרוּמָה טִמְאָה עִם הַטְּהוֹרָה
וְעִם הַחוֹלִין · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֶף מֵעֲלִין אֶת הַמִּדְמַע
בְּאַחַד וּמֵאָה:

^א הָאָבֶן שֶׁעַל פִּי הַחֲבִית · מְטָה עַל צִדָּהּ וְהִיא נּוֹפֶלֶת ·
הֵיטָהּ בֵּין הַחֲבִיּוֹת · מַגְבִּיהָּהּ וּמְטָה עַל צִדָּהּ · וְהִיא
נּוֹפֶלֶת · מַעוֹת שֶׁעַל הַכֶּר · נוֹעַר אֶת הַכֶּר · וְהֵן נּוֹפְלוֹת ·
הֵיטָהּ עָלָיו לְשִׁלְשֵׁת · מְקַנְחוּ בְּסִמְרִטוֹ · הֵיטָהּ שֶׁל
עוֹר · נוֹתֵנִין עָלֶיהָ מִים עַד שֶׁתִּכָּלֶה:

^ב בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים מַגְבִּיהִין מִן הַשְּׁלֶחֶן עֲצָמוֹת
וְקִלְפִין · וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים נוֹטֵל אֶת הַטְּבֵלָא כָּלָה
וּמְנַעְרָה · מַעֲבִירִין מֵעַל הַשְּׁלֶחֶן פִּירוּרִין פָּחוֹת מִכֹּזִית ·
וְשַׁעַר שֶׁל אֶפּוֹנִים · וְשַׁעַר עֲדָשִׁים · מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵאָכֵל
בְּהֶמָּה · סָפּוֹג אִם יֵשׁ לוֹ עוֹר בֵּית אֶחֱזִיָּה · מְקַנְחִין בּוֹ ·
וְאִם לֹאֹ אֵין מְקַנְחִין בּוֹ · וְחֲכָמִים אוֹמְרִים בֵּין כֶּךָּ וּבֵין
כֶּךָ נֹטֵל בְּשָׁבַת · וְאֵינוֹ מְקַבֵּל טוּמְאָה:

פרק כב

חֲבִית שֶׁנִּשְׁבְּרָה • מְצִילִין הֵימָנָה מִזֶּזֶן שֶׁלֹּשׁ סְעוּדוֹת
 וְאוֹמֵר לְאַחֵרִים בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ לָכֶם • וּבִלְבָד שֶׁלֹּא
 יִסְפּוּג • אֵין סוֹחֲטִין אֶת הַפִּירוֹת לְהוֹצִיא מֵהֶן מִשְׁקִין •
 וְאִם יֵצְאוּ מִעֶצְמָן אֲסוּרִים • רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם
 לְאוֹכְלִים • הִיוֹצֵא מֵהֶן מוֹתֵר • וְאִם לְמִשְׁקִין • הִיוֹצֵא מֵהֶן
 אֲסוּר • חֲלוֹת דְּבֶשׁ שֶׁרֶסֶקֶן מִעֶרֶב שַׁבָּת • וַיֵּצְאוּ מִעֶצְמָן
 אֲסוּרִים • וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר:

ב כָּל שָׂבָא בְּחֻמֵּין מִעֶרֶב שַׁבָּת • שׁוֹרִים אוֹתוֹ בְּחֻמֵּין
 בְּשַׁבָּת • וְכָל שֶׁלֹּא בָּא בְּחֻמֵּין מִעֶרֶב שַׁבָּת • מְדִיחִין
 אוֹתוֹ בְּחֻמֵּין בְּשַׁבָּת • חוּץ מִן הַמְּלִיחַ הַיָּשָׁן (וְדָגִים
 מְלוּחִים קִטְנִים) • וְקוּלִיס הָאֶסְפָּנִין שֶׁהִדְחָתָן זֶה הִיא גִּמְרָה
 מְלֹאכְתָּן:

ג שׁוֹבֵר אָדָם אֶת הַחֲבִית • לְאַכּוֹל הֵימָנָה גְרוּגְרוֹת •
 וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִתְכַּוֵּן לַעֲשׂוֹת כָּלִי • וְאֵין נֹזְקִים מְגוּפָה שֶׁל
 חֲבִית דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה • וְחֻכָּמִים מַתִּירִין • וְלֹא יִקְבְּנָהּ
 מִצָּדָה • וְאִם הִיָּתָה נְקוּבָה • לֹא יִתֵּן עָלֶיהָ שַׁעוּה • מִפְּנֵי
 שֶׁהוּא מְמַרְח • אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מַעֲשֶׂה בָּא לְפָנַי רַבִּין יוֹחָנָן
 בֶּן זִכְאִי בְּעֶרֶב • וְאָמַר חוֹשֵׁשְׁנִי לוֹ מִחֻטָּאֵת:

ד נֹתֵנִין תְּבִשִּׁיל לְתוֹךְ הַבּוֹר • בְּשִׁבִּיל שִׁיָּהָא שְׁמור • וְאֶת
 הַמֵּים הַיְּפִים בָּרַעִים • בְּשִׁבִּיל שִׁיָּצְנוּ • וְאֶת הַצּוּנִן בְּחֻמָּה •
 בְּשִׁבִּיל שִׁיַּחֲמוּ • מִי שֶׁנִּשְׁרָו כֻּלּוֹ בְּדֶרֶךְ בָּמִים • מִהֵלֶךְ בָּהֶן

וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ · הִגִּיעַ לְחָצֵר הַחִיצוֹנָה · שׁוֹטְחֵן בַּחֲמָה אָבֵל
לֹא כִנְגַד הָעָם:

ה' הָרוֹחֵץ בְּמִי מַעְרָה · וּבְמִי טְבִירָא · וְנִסְתַּפֵּג אֶפִּילוּ
בְּעֶשֶׂר אֲלַנְטִיאוֹת · לֹא יִבְיֵאֵם בִּידּוֹ · אָבֵל עֲשָׂרָה בְּנֵי
אָדָם מִסְתַּפְּגִין בְּאֲלַנְטִית אַחַת · פְּנִיָּהֶם יְדִיָּהֶם וְרַגְלֵיהֶם ·
וּמִבִּיאִין אוֹתָן בִּידָן:

י' סָכִין וּמִמְשִׁמְשִׁין (בְּבְנֵי מַעִים) אָבֵל לֹא מִתְעַמְלִים
וְלֹא מִתְגַּרְדִּין · אֵין יוֹרְדִים לְקוֹרְדִימָה · וְאֵין עוֹשִׂין
אֶפִיקְטוּזִין · וְאֵין מַעֲצִבִין אֶת הַקֶּטֶן · וְאֵין מַחֲזִירִים אֶת
הַשֶּׁבֶר · מִי שֶׁנִּפְרָקָה יְדוֹ אוֹ רַגְלוֹ · לֹא יִטְרַפֵּם בְּצוּנָן ·
אָבֵל רוֹחֵץ הוּא כְּדָרְכוֹ · וְאֵם נִתְרַפָּא נִתְרַפָּא:

פרק כג

שׁוֹאֵל אָדָם מִחֲבִירוֹ · כִּדֵּי יֵין וְכִדֵּי שֶׁמֶן · וּבִלְבָד שְׁלֹא
יֹאמַר לוֹ הַלְוִינִי · וְכֵן הָאִשָּׁה מִחֲבֶרְתָּה כְּכָרוֹת ·
וְאֵם אֵינוּ מֵאֲמִינוּ · מִנִּיחַ טָלִיתוֹ אֶצְלוֹ · וְעוֹשָׂה עִמּוֹ
חֻשְׁבוֹן לְאַחַר שַׁבָּת · וְכֵן עָרֵב פֶּסַח בִּירוּשָׁלַיִם שְׁחָל
לְהִיּוֹת בַּשַּׁבָּת · מִנִּיחַ טָלִיתוֹ אֶצְלוֹ · וְנוֹטֵל אֶת פֶּסָחוֹ
וְעוֹשָׂה עִמּוֹ חֻשְׁבוֹן לְאַחַר יוֹם טוֹב:

ב' מוֹנֶה אָדָם אֶת אוֹרְחָיו · וְאֶת פְּרַפְרוֹתָיו מִפִּיו · אָבֵל לֹא
מִן הַכֶּתֶב · וּמִפִּיס עִם בְּנָיו וְעִם בְּנֵי בֵיתוֹ עַל הַשְּׁלָחַן ·
וּבִלְבָד שְׁלֹא יִתְכַּוֵּן לַעֲשׂוֹת מְנָה גְדוֹלָה כִּנְגַד קִטְנָה ·

משום קביא · ומטילין חלשים על הקדשים ביום טוב ·
אבל לא על המנות:

^ג לא ישכור (אדם) פועלים בשבת · ולא יאמר אדם
לחבירו לשכור לו פועלים · אין מחשיבין על התחום
לשכור פועלים · ולהביא פירות · אבל מחשיך הוא
לשמור · ומביא פירות בידו · כלל אמר אבא שאול כל
שאני זכאי באמירתו · רשאי אני להחשיך עליו:

^ד מחשיבין על התחום לפקח על עסקי כלה · ועל עסקי
המת · להביא לו ארון ותכריכין · גוי שהביא חלילין
בשבת · לא יספוד בהן ישראל · אלא אם כן באו ממקום
קרוב · עשו לו ארון וחרפו לו קבר · יקבר בו ישראל ·
ואם בשביל ישראל · לא יקבר בו עולמית:

^ה עושין כל צרכי המת · סכין ומדיחין אותו · ובלבד שלא
יזיזו בו אבר · שזמטין את הכר מתחתיו · ומטילין אותו
על החול בשביל שימתין · קושרין את הלחי · לא שיעלה
אלא שלא יוסיף · וכן קורה שנשברה · סומכין אותה
בספסל · או בארוכות המטה · לא שתעלה · אלא שלא
תוסיף · אין מאמצין את המת בשבת · ולא בחול עם
יציאת נפש · והמאמץ עם יציאת הנפש · הרי זה שופך
דמים:

פרק כד

מִי שֶׁהֶחֱשִׁיד לֹו בְּדֶרֶךְ · נוֹתֵן כִּיסוֹ לְנֹכְרִי · וְאִם אֵין עֲמֹ
נֹכְרִי מִנִּיחוֹ עַל הַחֲמוֹר · הִגִּיעַ לְחֹצֵר הַחִיצוֹנָה · נוֹטֵל
אֶת הַכֶּלִים הַנֹּטְלִין בְּשַׁבָּת · וְשֹׂאִינָן נֹטְלִין בְּשַׁבָּת · מִתִּיר
אֶת הַחֲבָלִים וְהַשָּׂקִים נוֹפְלִין מֵאֲלֵיהֶן:

בִּמְתִירִין פָּקִיעֵי עָמִיר לִפְנֵי בְּהֵמָה · וּמִפְסָפְסִין אֶת
הַכִּיפִין · אֲבָל לֹא אֶת הַזִּירִין · אֵין מְרַסְקִין לֹא אֶת
הַשַּׁחַת · וְלֹא אֶת הַחֲרוּבִין · לִפְנֵי בְּהֵמָה בֵּין דָּקָה וּבֵין
גָּסָה · רַבִּי יְהוּדָה מִתִּיר בְּחֲרוּבִין לְדָקָה:

גִּ' אֵין אוֹבְסִין אֶת הַגָּמֶל · וְלֹא דוֹרְסִין · אֲבָל מַלְעִיטִין · וְאֵין
מְמָרִים הָעֵגְלִין אֲבָל מַלְעִיטִין · וּמַהֲלֻקְטִין לְתִרְנֻגּוּלִים ·
וְנוֹתְנִים מִים לְמוֹרָסָן · אֲבָל לֹא גוֹבְלִים · וְאֵין נוֹתְנִין מִים
לִפְנֵי דְבוּרִים · וְלִפְנֵי יוֹנִים שֶׁבְּשׂוֹבֵד · אֲבָל נוֹתְנִין לִפְנֵי
אוֹזוֹן וְתִרְנֻגּוּלִים · וְלִפְנֵי יוֹנֵי הַרְדִּיסִיּוֹת:

ד' מַחֲתִכִּין אֶת הַדְּלוֹעִין לִפְנֵי הַבְּהֵמָה · וְאֶת הַנִּבְלָה לִפְנֵי
הַכֶּלָּבִים · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם לֹא הִיָּתָה נְבִילָה מֵעֶרֶב
שַׁבָּת · אֲסוּרָה · לְפִי שֶׁאֵינָה מִן הַמוֹכָן:

ה' מִפִּירִין גְּדָרִים בְּשַׁבָּת · וְנִשְׁאָלִין לְגְדָרִים שֶׁהֵן לְצוֹרֵךְ
הַשַּׁבָּת · וּפּוֹקְקִים אֶת הַמָּאוֹר · וּמוֹדְדִין אֶת הַמַּטְלִית ·
וְאֶת הַמְּקוֹה · וּמַעֲשֶׂה בִימֵי אָבִיו שֶׁל רַבִּי צְדוֹק · וּבִימֵי
אָבִא שָׂאוֹל בֶּן בִּטְנִית · שֶׁפָּקְקוּ אֶת הַמָּאוֹר בְּטָפִיחַ ·

וְקִשְׁרוּ אֶת הַמְּקִידָה בְּגָמִי • לִידַע • אִם יֵשׁ בְּגִיגִית פּוֹתֵחַ
טֶפֶח אִם לֹא • וּמַדְבְּרֵיהֶם לְמַדְנוּ • שְׁפוֹקִקִין • וּמוֹדְדִין •
וְקוֹשְׁרֵין בְּשַׁבָּת: סליק

מסכת עירובין

פרק א

מבוי שהוא גבוה · למעלה מעשרים אמה ימעט · רבי יהודה אומר אינו צריך · והרחב מעשר אמות ימעט · ואם יש לו צורת פתח · אף על פי שהוא רחב מעשר אמות אין צריך למעט:

ב הכשר מבוי · בית שמאי אומרים לחי וקורה · ובית הלל אומרים לחי או קורה · רבי אליעזר אומר לחיין · משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד לפני רבי עקיבא · לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על מבוי שהוא פחות מארבע אמות · שהוא נתר או בלחי או בקורה · על מה נחלקו · על רחב מארבע אמות ועד עשר · שבית שמאי אומרים לחי וקורה · ובית הלל אומרים או לחי או קורה · אמר רבי עקיבא על זה ועל זה נחלקו:

ג הקורה שאמרו רחבה כדי לקבל אריח · ואריח חצי לבנה של שלשה טפחים · דיה לקורה שתהא רחבה טפח · כדי לקבל אריח לארבו:

ד רחבה כדי לקבל אריח ובריאה כדי לקבל אריח · רבי יהודה אומר רחבה אף על פי שאינה בריאה:

ה היתה של קש או של קנים · רואין אותה כאלו היא של מתכת · עקומה · רואין אותה כאלו היא פשוטה ·

עגולה · רואין אותה כאלו היא מרבעת · כל שיש
בהקיפו שלשה טפחים · יש בו רוחב טפח:

י לחיין שאמרו · גבהן עשרה טפחים · ורחבן ועבין כל
שהוא · רבי יוסי אומר רחבן שלשה טפחים:

י בפל עושין לחיין · אפילו בדבר שיש בו רוח חיים ·
ורבי יוסי אסור · ומטמא משום גלל · ורבי מאיר מטהר ·
וכותבין עליו גטי נשים · ורבי יוסי הגלילי פוסל:

ח שיירה שחנתה בבקעה והקיפונה בכלי בהמה ·
מטלטלין בתוכה · ובלבד שיהא גדר גבוה עשרה
טפחים · ולא יהו פרצות יתרות על הבנין · כל פרצה
שהיא כעשר אמות מתרת · מפני שהיא כפתח · יתר
מכאן אסור:

ט מקיפין שלשה חבלים זה למעלה מזה · וזה למעלה
מזה · ובלבד שלא יהא בין חבל לחבירו שלשה טפחים ·
שיעור חבלים ועובין יתר על טפח · כדי שיהא הכל
עשרה טפחים:

· מקיפין בקנים ובלבד שלא יהא בין קנה לחבירו
שלשה טפחים · בשׁיירא דברו · דברי רבי יהודה ·
וחכמים אומרים לא דברו בשׁיירא אלא בהווה · כל
מחיצה שאינה של שתי ושל ערב אינה מחיצה ·
דברי רבי יוסי בר יהודה · וחכמים אומרים משני

דְּבָרִים · אַרְבָּעָה דְּבָרִים פָּטְרוּ בַּמַּחֲנֶה · מִבִּיאִין עֲצִים
מִכָּל מָקוֹם · וּפְטוּרִים מִרְחִיצַת יָדִים · וּמִדְּמָאֵי · וּמִלְעָרֵב:

פרק ב

עוֹשִׂין פֶּסֶין לִבְיָרְאוֹת · אַרְבָּעָה דְּיוֹמְדִין נִרְאִין כְּשִׁמְנָה ·
דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה · רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר שְׁמֶנֶה נִרְאִין
כְּשֵׁנִים עָשׂוּר · אַרְבָּעָה דְּיוֹמְדִין · וְאַרְבָּעָה פְּשׁוּטִים · גָּבְהוֹן
עֲשָׂרָה טַפְחִים · וְרַחְבּוֹן שֶׁשׁ · וְעֵבֶז כָּל שֶׁהוּא · וּבִינְיָהוֹן
כַּמֶּלֶא שְׁתֵּי רִבְקוֹת שֶׁל שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ בָּקָר דְּבָרֵי רַבִּי
מֵאִיר · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר שֶׁל אַרְבַּע אַרְבַּע · קְשׁוּרוֹת וְלֹא
מוֹתְרוֹת · אַחַת נִכְנָסֶת וְאַחַת יוֹצֵאָה:

^ב מוֹתֵר לְהַקְרִיב לִבְאֵר · וּבִלְבָד שְׁתֵּהא פָּרָה רֹאשָׁה וְרִבָּה
בְּפָנִים וְשׁוֹתָה · מוֹתֵר לְהִרְחִיק כָּל שֶׁהוּא · וּבִלְבָד שִׁירְבָה
בַּפֶּסֶין:

^ג רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר עַד בֵּית סֵאתִים · אָמְרוּ לוֹ לֹא אָמְרוּ
בֵּית סֵאתִים · אֵלֹא לִגְנָה וְלִקְרָפִי · אֲבָל אִם הָיָה דִיר · אוֹ
סֹהַר · אוֹ מִקְצָה · אוֹ חֲצֵר · אָפִילוּ בֵּית חֲמֶשֶׁת כּוֹרִין ·
אָפִילוּ בֵּית עֲשָׂרָה כּוֹרִין מוֹתֵר · וּמוֹתֵר לְהִרְחִיק כָּל
שֶׁהוּא · וּבִלְבָד שִׁירְבָה בַּפֶּסֶין:

^ד רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם הָיְתָה דֶּרֶךְ (הָרִבִּים) מִפְּסִיקְתָּן ·
יִסְלְקָנָה לְצִדְדִין · וּחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינוֹ צָרִיד · אֶחָד
בוֹר הָרִבִּים וּבְאֵר הָרִבִּים · וּבְאֵר הַיָּחִיד · עוֹשִׂין לָהֶן

פֶּסֶין · אָבֵל לְבוֹר הַיְחִיד עוֹשִׁין לוֹ מְחִיצָה גְבוּהָה עֲשָׂרָה
טַפְּחִים · דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא · רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּבְאֵא אוֹמֵר
אֵין עוֹשִׁין פֶּסֶין אֶלָּא לְבֵאֵר הָרַבִּים בְּלֶבֶד · וְלִשְׂאֵר עוֹשִׁין
חֲגוּרָה גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפְּחִים:

ה' וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּבְאֵא · הִגְנָה וְהִקְרַפָּף שֶׁהִיא
שִׁבְעִים אַמָּה וְשִׁרְיִים · עַל שִׁבְעִים אַמָּה וְשִׁרְיִים · מִקְּפֶת
גֹּדֶר גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפְּחִים · מְטִלְטֵל בְּתוֹכָהּ · וּבִלְבָד
שֵׁישׁ בָּהּ שׁוֹמֵרָה אוֹ בֵּית דִּירָה אוֹ שְׂתֵּהָא סְמוּכָה
לְעִיר · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֶפִּילוּ אֵין בָּהּ אֶלָּא בּוֹר וְשִׁיחַ
וּמַעְרָה · מְטִלְטֵלִין בְּתוֹכָהּ · רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר אֶפִּילוּ אֵין
בָּהּ אֶחָד מִכָּל אֵלוֹ מְטִלְטֵלִין בְּתוֹכָהּ · וּבִלְבָד שֶׁיֵּהָא בָּהּ
שִׁבְעִים אַמָּה וְשִׁרְיִים · עַל שִׁבְעִים אַמָּה וְשִׁרְיִים · רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִם הָיְתָה אֲרָכָה יֵתֵר עַל רַחֲבָהּ אֶפִּילוּ
אַמָּה אַחַת · אֵין מְטִלְטֵלִין בְּתוֹכָהּ · רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אֶפִּילוּ
אֲרָכָה פִּי שָׁנִים בְּרַחֲבָהּ מְטִלְטֵלִין בְּתוֹכָהּ:

י' אָמַר רַבִּי אֱלֵעָאִי שְׁמַעְתִּי מִרַבִּי אֱלִיעֶזֶר · אֶפִּילוּ הִיא
כְּבֵית כּוֹר · וְכֵן שְׁמַעְתִּי מִמֶּנּוּ אֲנָשִׁי חֲצֵר שֶׁשָּׂכַח אֶחָד
מֵהֶן · וְלֹא עִירַב · בֵּיתוֹ אֲסוּר מִלְּהַכְנִיס וּמִלְּהוֹצִיא לוֹ ·
אָבֵל לָהֶם מוֹתֵר · וְכֵן שְׁמַעְתִּי מִמֶּנּוּ שִׁיּוּצָאִין בְּעַקְרָבָנִין
בְּפֶסֶח · וְחִזְרָתִי עַל כָּל תַּלְמִידָיו וּבִקְשָׁתִי לִי חֵבֶר וְלֹא
מָצָאתִי:

פרק ג

בבבֿל מְעַרְבִין ומשִׁתְּתִפִּין • חוץ מן הַמֵּיִם ומן הַמֶּלֶח •
וְהַכֹּל נֶקַח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר חוץ מן הַמֵּיִם ומן הַמֶּלֶח •
הַנּוֹדֵר מִן הַמָּזוֹן • מוֹתֵר בְּמֶלֶח וּבַמֵּיִם • מְעַרְבִין לְנֹזֵר בֵּינָן
וּלְיִשְׂרָאֵל בְּתְרוּמָה • סוֹמְכּוֹס אוֹמֵר בַּחוּלִין • וְלִכְהֵן בְּבֵית
הַפֶּרֶס • רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֲפִילוּ בְּבֵית הַקְּבֻרוֹת • מִפְּנֵי
שֵׁיכּוֹל לִילֵךְ לַחוּץ וְלֶאֱכוֹל:

^ב מְעַרְבִין בְּדִמְאֵי • וּבַמַּעֲשֵׂר רֹאשׁוֹן שֶׁנִּטְלָה תְּרוּמָתוֹ •
וּבַמַּעֲשֵׂר שְׁנֵי וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּפְדּוּ • וְהַכֹּהֲנִים בַּחֲלָה
(וּבְתְרוּמָה) • אָבֵל לֹא בִטְבֵּל • וְלֹא בַמַּעֲשֵׂר רֹאשׁוֹן שֶׁלֹּא
נִטְלָה תְּרוּמָתוֹ • וְלֹא בַמַּעֲשֵׂר שְׁנֵי וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ •
הַשּׁוֹלֵחַ עִירוּבוֹ בֵּיד חֹרֵשׁ שׁוֹטֵה וְקָטָן • וּבֵיד מִי שְׁאִינוֹ
מוֹדֶה בְּעִירוּב • אֵינוֹ עִירוּב • וְאִם אָמַר לְאַחַד לְקַבְּלוֹ
מִמֶּנּוּ • הֵרִי זֶה עִירוּב:

^ג נִתְּנוּ בְּאֵילָן לְמַעַלָּה מַעֲשֶׂרָה טְפָחִים • אֵין עִירוּבוֹ
עִירוּב • לְמַטָּה מַעֲשֶׂרָה טְפָחִים עִירוּבוֹ עִירוּב • נִתְּנוּ
בְּבוֹר אֲפִילוּ עֲמוּק מֵאָה אֲמָה • עִירוּבוֹ עִירוּב • נִתְּנוּ
בְּרֹאשׁ הַקֶּנֶה אוֹ בְּרֹאשׁ הַקֶּנֶדֶס • בְּזִמְן שֶׁהוּא תְּלוּשׁ
וְנִעוּץ • אֲפִילוּ גְבוּהָה מֵאָה אֲמָה • הֵרִי זֶה עִירוּב • נִתְּנוּ
בַּמִּגְדָּל וְנִעַל בְּפָנָיו • וְאָבַד הַמִּפְתָּח • הֵרִי זֶה עִירוּב •
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁהַמִּפְתָּח בְּמִקְוָמוֹ אֵינוֹ
עִירוּב:

י' נִתְגַּלְגַּל חוץ לַתְּחוּם · וְנִפְּל עָלָיו גֵּל · אוּ נִשְׂרַף · אוּ תְרוּמָה וְנִטְמָאָה · מִבְּעוֹד יוֹם · אֵינוֹ עִירוּב · מִשְׁחָשִׁיכָה · הָרִי זֶה עִירוּב · אִם סָפֵק · רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמְרִים הָרִי זֶה חֹמֶר גָּמֵל · רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים סָפֵק עִירוּב כָּשֵׁר · אָמַר רַבִּי יוֹסִי אֲבִטּוּלְמוֹס הָעִיד מִשּׁוּם חֲמִשָּׁה זִקְנִים עַל סָפֵק עִירוּב שְׁכָשֵׁר:

ה' מִתְּנָה אָדָם עַל עִירוּבוֹ וְאוֹמֵר · אִם בָּאוּ גוֹיִם מִן הַמִּזְרָח · עִירוּבִי לְמַעְרָב · מִן הַמַּעְרָב · עִירוּבִי לְמִזְרָח · אִם בָּאוּ מִכָּאן וּמִכָּאן לְמָקוֹם שְׁאֲרָצָה אֶלֶךְ · לֹא בָאוּ לֹא מִכָּאן · וְלֹא מִכָּאן · הָרִינִי כִבְנֵי עִירִי · אִם בָּא חֶכֶם מִן הַמִּזְרָח · עִירוּבִי לְמִזְרָח · מִן הַמַּעְרָב · עִירוּבִי לְמַעְרָב · בָּא מִכָּאן וּמִכָּאן לְמָקוֹם שְׁאֲרָצָה אֶלֶךְ · לֹא מִכָּאן וְלֹא מִכָּאן הָרִינִי כִבְנֵי עִירִי · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם הָיָה אֶחָד מֵהֶן רַבּוֹ · יֵלֶךְ אַעֲלֵ רַבּוֹ · וְאִם הָיוּ שְׁנֵיהֶם רַבּוֹתָיו לְמָקוֹם שְׁאֲרָצָה יֵלֶךְ:

י' רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר יוֹם טוֹב הַסְּמוּד לְשִׁבְתָּ · בֵּין מִלְּפָנֶיהָ וּבֵין מִלְּאַחֲרֶיהָ · מְעַרְב אָדָם שְׁנֵי עִירוּבִין וְאוֹמֵר · עִירוּבִי הָרֵאשׁוֹן לְמִזְרָח וְהַשְּׁנִי לְמַעְרָב · הָרֵאשׁוֹן לְמַעְרָב וְהַשְּׁנִי לְמִזְרָח · עִירוּבִי הָרֵאשׁוֹן · וְהַשְּׁנִי כִבְנֵי עִירִי · עִירוּבִי הַשְּׁנִי · וְהָרֵאשׁוֹן כִבְנֵי עִירִי · וְחֲכָמִים אוֹמְרִים מְעַרְב לְרוּחַ אַחַת אוּ אֵינוֹ מְעַרְב כָּל עֶקֶר · אוּ מְעַרְב לְשְׁנֵי יָמִים · אוּ אֵינוֹ מְעַרְב כָּל עֶקֶר · בִּיצֵד יַעֲשֶׂה מוֹלִיכוֹ בְּרֵאשׁוֹן וּמַחֲשִׁיד עָלָיו וְנוֹטְלוֹ · וּבֹא לוֹ בִּשְׁנֵי מַחֲשִׁיד

עָלֵיו וְאוֹכְלוֹ . וְנִמְצָא מִשְׁתַּכֵּר בְּהִלְכָּתוֹ . וּמִשְׁתַּכֵּר
בְּעִירובוֹ . נֶאֱכַל בְּרֵאשׁוֹן . עִירוב לְרֵאשׁוֹן וְאִינוּ עִירוב
לְשֵׁנִי . אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מוֹדִים אַתָּם לִי שֶׁהֵם שְׁתֵּי
קְדוּשׁוֹת:

י רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהִיא יָרָא שְׁמָא
תִּתְעַבֵּר . מְעַרְב אָדָם שְׁנֵי עִירובִין . וְאָמַר עִירובִי
בְּרֵאשׁוֹן לְמִזְרַח . וּבִשְׁנֵי לְמַעְרָב . בְּרֵאשׁוֹן לְמַעְרָב .
וּבִשְׁנֵי לְמִזְרַח . עִירובִי בְּרֵאשׁוֹן . וּבִשְׁנֵי כַּבְּנֵי עִירִי .
עִירובִי בִשְׁנֵי וּבְרֵאשׁוֹן כַּבְּנֵי עִירִי . וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים:

ח וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מִתְּנָה אָדָם עַל הַפְּלִלָּה בְּיוֹם
טוֹב רֵאשׁוֹן וְאוֹכְלָה בִּשְׁנֵי . וְכֵן בִּיצָה שְׁנוּלָדָה בְּרֵאשׁוֹן .
תֶּאֱכַל בִּשְׁנֵי . וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים:

ט רַבִּי דוֹסָא בֶּן הֶרְפִּינְס אָמַר הָעוֹבֵר לִפְנֵי הַתִּיבָה בְּיוֹם
טוֹב רֵאשׁוֹן שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה . אָמַר הִחְלִיצְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אֶת יוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה . אִם הַיּוֹם אִם לְמַחֲרָה . וּלְמַחֲרָה
הוּא אָמַר . אִם הַיּוֹם אִם אֶמֶשׁ . וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים:

פרק ד

מִי שֶׁהוֹצִיאוּהוּ גֻּזִּים • או רוח רָעָה • אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע
 אַמּוֹת • הִחֲזִירוּהוּ • כָּאֵלוֹ לֹא יָצָא • הוֹלִיכוּהוּ לָעִיר
 אַחֲרָת • נִתְּנוּהוּ בְּדִיר • או בְּסֶהֱר • רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי
 אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמְרִים מִהֲלֵךְ אֶת כָּלָה • רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
 וְרַבִּי עֲקִיבָא אוֹמְרִים אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת • מַעֲשֶׂה
 שֶׁבָּאוּ מִפְּרָגְדִּיסִים • וְהִפְלִיגָה סְפִינָתָם בָּיִם • רַבֵּן גַּמְלִיאֵל
 וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה הִלְכוּ אֶת כָּלָה • רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי
 עֲקִיבָא לֹא זָזוּ מֵאַרְבַּע אַמּוֹת • שָׂרְצוּ לְהַחֲמִיר עַל עֲצָמָן:

ב פַּעַם אַחַת לֹא נִכְנְסוּ לַנֶּמֶל עַד שֶׁחֲשִׁיכָה • אָמְרוּ לוֹ
 לְרַבֵּן גַּמְלִיאֵל • מָה אָנוּ לִירֵד • אָמַר לָהֶן מִתְּרִים אַתֶּם •
 שֶׁכָּבֶר הָיִיתִי מִסְתַּכֵּל • וְהָיִינוּ בְּתוֹךְ הַתְּחוּם עַד שֶׁלֹּא
 חֲשִׁיכָה:

ג מִי שֶׁיָּצָא בְּרִשּׁוֹת • וְאָמְרוּ לוֹ כָּבֶר נַעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה • יֵשׁ לוֹ
 אֱלֵפִים אִמָּה לְכָל רוּחַ • אִם הָיָה בְּתוֹךְ הַתְּחוּם • כָּאֵילוֹ
 לֹא יָצָא • שֶׁכָּל הַיּוֹצֵאִים לְהַצִּיל חוּזְרִין לְמִקּוֹמָן:

ד מִי שֶׁיָּשֵׁב בְּדֶרֶךְ • וְעָמַד וְרָאָה וְהָרִי הוּא סְמוּךְ לָעִיר •
 (הוֹאִיל) וְלֹא הָיְתָה כּוֹנֵנָתוֹ לְכַךְ לֹא יִכָּנֵס • דְּבַרִּי רַבִּי
 מֵאִיר • וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר יִכָּנֵס • אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מַעֲשֶׂה
 הָיָה • וְנִכְנָס רַבִּי טְרַפּוֹן בְּלֹא מִתְּכַוֵּין:

ה' מי שישן בדרך ולא ידע שחשיכה · יש לו אלפים אמה
לכל רוח · דברי רבי יוחנן בן נורי · וחכמים אומרים אין
לו אלא ארבע אמות · רבי אליעזר אומר והוא באמצען ·
רבי יהודה אומר לאיזה רוח שירצה ילך · ומודה רבי
יהודה שאם ברר לו שאינו יכול לחזור בו:

י' היו שנים מקצת אמותיו של זה בתוך אמותיו של זה ·
מביאין ואוכלין באמצע · ובלבד שלא יוציא זה מתוך
שלו · לתוך של חברו · היו שלשה · והאמצעי מבלע
ביניהן · הוא מותר עמהן · והם מותרין עמו · ושנים
החיצונים אסורין זה עם זה · אמר רבי שמעון למה הדבר
דומה לשלש חצרות הפתוחות זו לזו · ופתוחות לרשות
הרבים · עירבו שתיהן עם האמצעית היא מותרת עמהן
והם מותרות עמה · ושתיים החיצונות אסורות זו עם זו:

י' מי שבא בדרך וחשכה לו והיה מכיר אילן או גדר ·
ואמר שביתתי תחתיו · לא אמר כלום · שביתתי בעקרו
מהלך ממקום רגליו ועד עקרו אלפים אמה · ומעקרו
ועד ביתו אלפים אמה · נמצא מהלך משחשיכה ארבעת
אלפים אמה:

ה' אם אינו מכיר · או שאינו בקי בהלכה · ואמר שביתתי
במקומי · זכה לו מקומו אלפים אמה לכל רוח עגולות ·
דברי רבי חנינא בן אנטיגנוס · וחכמים אומרים מרבעות
כטבלא מרבעת · כדי שיהא נשכר את הזויות:

ט וזו היא שאמרו העני מערב ברגליו . אמר רבי מאיר
אנו אין לנו אלא עני . רבי יהודה אומר אחד עני
ואחד עשיר שלא אמרו מערבין בפת . אלא להקל על
העשיר . שלא יצא ויערב ברגליו:

· מי שיצא לילך לעיר שמערבין בה . והחזירו חבירו .
הוא מותר לילך וכל בני העיר אסורין . דברי רבי יהודה .
רבי מאיר אומר כל שהוא יכול לערב ולא ערב . הרי זה
חמר גמל:

י"א מי שיצא חוץ לתחום אפילו אמה אחת . לא יכנס . רבי
אליעזר אומר שתיים יכנס . שלש לא יכנס . מי שהחשיך
(לו) חוץ לתחום אפילו אמה אחת לא יכנס . רבי שמעון
אומר אפילו חמש עשרה אמות יכנס . שאין המשווחות
ממצין את המדות מפני הטועין:

פרק ה

כיצד מעברין את הערים . בית נכנס בית יוצא . פגום
נכנס פגום יוצא . היו שם גדודיות גבוהות עשרה
טפחים . וגשרים ונפשות שיש בהן בית דירה . מוציאין
את המדה כנגדן . ועושין אותה כמין טבלא מרבעת .
כדי שיהא נשכר את הזויות:

כ גותנין קרפף לעיר דברי רבי מאיר . וחכמים אומרים
לא אמרו קרפף . אלא בין שתי עירות . אם יש לזו

שבעים אמה ושירים · ולזו שבעים אמה ושירים · עושה
קרפף לשתייהן · להיותן באחת:

ג וכן שלש כפרים המשלשין אם יש בין שנים
החיצונים מאה וארבעים ואחד ושליש · עשה אמצעי
את שלשתן · להיותן באחד:

ד אין מודדין אלא בחבל של חמשים אמה · לא פחות
ולא יותר · ולא ימודד אלא כנגד לבו · היה מודד והגיע
לגיא · או לגדר · מבליע וחוזר למדתו · הגיע להר ·
מבליע וחוזר למדתו · ובלבד שלא יצא חוץ לתחום ·
אם אינו יכול להבליע · בזו אמר רבי דוסתאי בר ינאי
משום רבי מאיר שמעתי שמקדיין בהרים:

ה אין מודדין אלא מן הממחה · רבה למקום אחד ·
ומיעט למקום אחר · שומעין למקום שרבה · רבה אחד
ומיעט אחר · שומעין למרבה · אפילו עבד אפילו שפחה
נאמנים לומר עד כאן תחום שבת · שלא אמרו חכמים
את הדבר להחמיר אלא להקל:

ו עיר של יחיד ונעשית של רבים · מערבין את כלה ·
ושל רבים ונעשית של יחיד · אין מערבין את כלה · אלא
אם בן עשה חוצה לה כעיר חדשה שביהודה שיש בה
חמשים דיוורים · דברי רבי יהודה · רבי שמעון אומר
שלש חצרות של שני בתים:

י' מי שהיה במזרח ואמר לבנו ערב לי במערב · במערב ואמר לבנו ערב לי במזרח · אם יש הימנו ולביתו אלפים אמה ולעירובו יותר מכאן · מותר לביתו ואסור לערובו · לערובו אלפים אמה ולביתו יותר מכאן · אסור לביתו ומותר לערובו · הנותן את ערובו בעבורה של עיר · לא עשה ולא כלום · נתנו חוץ לתחום אפילו אמה אחת · מה שנשכר הוא מפסיד:

ח' אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה · ואין אנשי עיר קטנה · מהלכין את כל עיר גדולה · כיצד · מי שהיה בעיר גדולה · ונתן את ערובו בעיר קטנה · בעיר קטנה ונתן את ערובו בעיר גדולה · מהלך את כלה · וחוצה לה אלפים אמה · רבי עקיבא אומר אין לו אלא ממקום ערובו אלפים אמה:

ט' אמר להן רבי עקיבא · אי אתם מודים לי בנותן ערובו במערה · שאין לו ממקום ערובו · אלא אלפים אמה · אמרו לו · אימתי · בזמן שאין בה דיוירין · אבל יש בה דיוירין מהלך את כלה · וחוצה לה אלפים אמה · נמצא קל תזכה מעל גבה · ולמודד שאמרו נותנין לו אלפים אמה · שאפילו סוף מדתו כלה במערה:

פרק ו

הַדֶּרַךְ עִם נִכְרֵי בְּחֶצֶר • אוֹ עִם מִי שְׁאִינוֹ מוֹדֶה בְּעֶרֶב •
הָרִי זֶה אוֹסֵר עָלָיו • (דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר) • רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר לְעוֹלָם אִינוֹ אוֹסֵר עַד שֶׁיְּהִי שְׁנֵי
יִשְׂרָאֵלִים אוֹסְרִין זֶה עַל זֶה:

בִּאֵמֶר רַבֵּן גַּמְלִיאֵל מַעֲשֶׂה בְּצִדּוּקִי אֶחָד שֶׁהָיָה דֶּרֶךְ עַמָּנוּ
בְּמִבּוֹי בִּירוּשָׁלַיִם • וְאָמַר לָנוּ אָבָא • מָה־רוּ וְהוֹצִיאוּ אֶת
(כָּל) הַכָּלִים לַמִּבּוֹי עַד שֶׁלֹּא יוֹצִיא וַיֵּאֱסֹר עֲלֵיכֶם • רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר בְּלִשׁוֹן אַחֵר • מָה־רוּ וַעֲשׂוּ צְרִיכִים בְּמִבּוֹי
עַד שֶׁלֹּא יוֹצִיא וַיֵּאֱסֹר עֲלֵיכֶם:

גִּאֲנָשִׁי חָצֵר שֶׁשָּׁכַח אֶחָד מֵהֶן וְלֹא עִירַב • בֵּיתוֹ אָסֹר
מִלְּהַכְנִיס וּמִלְּהוֹצִיא לוֹ וְלָהֶם • וְשִׁלָּהֶם מוֹתָרִים לוֹ וְלָהֶם •
נִתְּנוּ לוֹ רְשׁוּתָן • הוּא מוֹתֵר וְהֵן אֲסוּרִין • הָיוּ שְׁנַיִם
אוֹסְרִים זֶה עַל זֶה • שֶׁאֶחָד נֹתֵן רְשׁוּת • וְנוֹטֵל רְשׁוּת •
שְׁנַיִם נֹתְנִים רְשׁוּת וְאֵין נוֹטֵלִים רְשׁוּת:

דִּמֵּאִמְתִּי נֹתְנִין רְשׁוּת • בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים מִבְּעוֹד יוֹם •
וּבֵית הִלָּל אוֹמְרִים מִשְׁחָשִׁיכָה • מִי שֶׁנָּתַן רְשׁוּתוֹ וְהוֹצִיא •
בֵּין בְּשׁוּגָג • בֵּין בְּמִזִּיד • הָרִי זֶה אוֹסֵר דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר •
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בְּמִזִּיד אוֹסֵר • בְּשׁוּגָג אִינוֹ אוֹסֵר:

הִבַּעַל הַבֵּית שֶׁהָיָה שׁוֹתֵף לְשִׁכְנוֹ • לָזֶה בֵּינָן • וְלָזֶה
בֵּינָן • אֵינָם צְרִיכִים לָעֶרֶב • לָזֶה בֵּינָן • וְלָזֶה בִּשְׁמֵן צְרִיכִין

לְעֶרֶב · רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה אֵינָן צָרִיכִין
לְעֶרֶב:

י חֲמֵשׁ חֲבוּרוֹת שֶׁשָּׁבְתוּ בְּטָרְקְלִין אֶחָד · בֵּית שְׁמַאי
אוֹמְרִים עִירוב לְכָל חֲבוּרָה וְחֲבוּרָה · וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים
עִירוב אֶחָד לְכָלָן · וּמוֹדִים בְּזֶמֶן שֶׁמִּקְצָתָן שְׂרוּיִין
בְּחֻדְרִים · אוֹ בְּעִלְיוֹת · שֶׁהֵן צָרִיכִין עִירוב לְכָל חֲבוּרָה
וְחֲבוּרָה:

י האֲחִין הַשּׁוֹתָפִים שֶׁהָיוּ אוֹכְלִין עַל שְׁלֹחַן אָבִיהֶם ·
וַיִּשְׁנִים בְּבִתְיָהֶם · צָרִיכִין עִירוב לְכָל אֶחָד וְאֶחָד · לְפִיכָּךְ
אִם שָׁכַח אֶחָד מֵהֶם וְלֹא עִירַב · מִבְּטֵל אֶת רְשׁוּתוֹ ·
אִימָתִי בְּזֶמֶן שֶׁמוֹלִיכִין עֲרוּבָן לְמָקוֹם אַחֵר · אֲבָל אִם הָיָה
עִירוב בָּא אֶצְלָן · אוֹ שֶׁאֵין עִמָּהֶם דְּיוּרִין בְּחֻצֵּר · אֵינָן
צָרִיכִין לְעֶרֶב:

י חֲמֵשׁ חֲצֵרוֹת פְּתוּחוֹת זֹו לְזֹו · וּפְתוּחוֹת לְמַבּוּי · עִירְבוּ
בְּחֻצְרוֹת וְלֹא נִשְׁתַּתְּפוּ בְּמַבּוּי · מוֹתְרִין בְּחֻצְרוֹת וְאִסּוּרִין
בְּמַבּוּי · וְאִם נִשְׁתַּתְּפוּ בְּמַבּוּי · מוֹתְרִין כָּאֵן וְכָאֵן · עִירְבוּ
בְּחֻצְרוֹת וְנִשְׁתַּתְּפוּ בְּמַבּוּי · וְשָׁכַח אֶחָד מִבְּנֵי חֻצֵּר וְלֹא
עִירַב · מוֹתְרִין כָּאֵן וְכָאֵן · (שָׁכַח אֶחָד) מִבְּנֵי מַבּוּי וְלֹא
נִשְׁתַּתְּףָּ · מוֹתְרִין בְּחֻצְרוֹת וְאִסּוּרִים בְּמַבּוּי · שֶׁהַמַּבּוּי
לְחֻצְרוֹת כְּחֻצֵּר לְבֵתִים:

ט שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת זֹו לְפָנִים מִזֹּו · עֲרֵבָה הַפְּנִימִית וְלֹא עֲרֵבָה
הַחִיצוֹנָה · הַפְּנִימִית מוֹתְרֶת וְהַחִיצוֹנָה אִסּוּרָה · הַחִיצוֹנָה

וְלֹא הַפְּנִימִית · שְׁתִּיּהֵן אֲסוּרוֹת · עִירְבָה זֶה לְעֶצְמָהּ וְזֶה לְעֶצְמָה · זֶה מוֹתֶרֶת בְּפָנֶי עֶצְמָה · וְזֶה מוֹתֶרֶת בְּפָנֶי עֶצְמָה · רַבִּי עֲקִיבָא אוֹסֵר (אֵת) הַחִיצוֹנָה · שְׁדָרִיסַת הָרָגֶל אוֹסֶרְתָּהּ · וְחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵין דְּרִיסַת הָרָגֶל אוֹסֶרְתָּהּ:

· שָׁכַח אֶחָד מִן הַחִיצוֹנָה וְלֹא עָרַב · הַפְּנִימִית מוֹתֶרֶת · וְהַחִיצוֹנָה אֲסוּרָה · (שָׁכַח אֶחָד) מִן הַפְּנִימִית וְלֹא עָרַב · שְׁתִּיּהֵן אֲסוּרוֹת · נִתְּנוּ עִירוּבָן בְּמָקוֹם אֶחָד · וְשָׁכַח אֶחָד בֵּין מִן הַפְּנִימִית · בֵּין מִן הַחִיצוֹנָה וְלֹא עָרַב · שְׁתִּיּהֵן אֲסוּרוֹת · וְאִם הָיוּ שְׁלֹשׁ יְחִידִים · אֵינָן צָרִיכִין לְעָרַב:

פרק ז

חֲלוּץ שְׁבִין שְׁתֵּי חֲצוֹת · אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה בְּתוֹךְ עֶשְׂרֵה מְעַרְבִין שְׁנַיִם · וְאִם רָצוּ מְעַרְבִין אֶחָד · פָּחוֹת מֵאַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה אוֹ לְמַעְלָה מֵעֶשְׂרֵה · מְעַרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעַרְבִין אֶחָד:

ב כֹּתֵל שְׁבִין שְׁתֵּי חֲצוֹת · גְּבוּהָ עֶשְׂרֵה וָרֶחֶב אַרְבָּעָה · מְעַרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעַרְבִין אֶחָד · הָיוּ בְּרֵאשׁוֹ פִּירוֹת · אֵלּוֹ עוֹלִין מִפָּאן וְאוֹכְלִין · וְאֵלּוֹ עוֹלִין מִפָּאן וְאוֹכְלִין · וּבִלְבָד שְׁלֹא יוֹרִידוּ לְמִטָּה · נִפְרָץ הַכֹּתֵל עַד עֶשֶׂר אַמּוֹת · מְעַרְבִין שְׁנַיִם · וְאִם רָצוּ מְעַרְבִין אֶחָד · מִפָּנֶי שֶׁהוּא כִּפְתָּח · יוֹתֵר מִפָּאן · מְעַרְבִין אֶחָד וְאֵין מְעַרְבִין שְׁנַיִם:

ג חריץ שבין שתי חצרות · עמוק עשרה ורחב ארבעה
מערבין שנים ואין מערבין אחד · אפילו מלא קש או
תבן · מלא עפר או צורות מערבין אחד ואין מערבין
שנים:

ד נתן עליו נסר (שהיא) רחבה ארבעה טפחים · וכן שתי
גזזטראות זו כנגד זו מערבין שנים · ואם רצו מערבין
אחד · פחות מכאן · מערבין שנים ואין מערבין אחד:

ה מתבן שבין שתי חצרות גבוה עשרה טפחים · מערבין
שנים ואין מערבין אחד · אלו מאכילין מכאן · ואלו
מאכילין מכאן · נתמעט התבן מעשרה טפחים · מערבין
אחד ואין מערבין שנים:

ו כיצד משתתפין במבוי מניח את החבית · ואומר הרי
זו לכל בני מבוי · ומזכה להן על ידי בנן ובתן הגדולים ·
ועל ידי עבדו ושפחתו העברים ועל ידי אשתו · אבל אינו
מזכה לא על ידי בנן ובתן הקטנים · ולא על ידי עבדו
ושפחתו הכנענים · מפני שידן כידו:

ז נתמעט האכל · מוסיף ומזכה · ואין צריך להודיע ·
נתוספו עליהן · מוסיף ומזכה וצריך להודיע:

ח כמה הוא שעורו · בזמן שהן מרבין · מזון שתי סעודות
לכלם · בזמן שהן מועטין כגרוגרות להוצאת שבת לכל
אחד ואחד:

ט אמר רבי יוסי במה דברים אמורים . בתחילת
 ערוב . אבל בשירי ערוב . כל שהוא . ולא אמרו לערב
 בחצרות . אלא כדי שלא לשכח את התינוקות :

י בכל מערבין ומשתתפין . חוץ מן המים ומן המלח .
 דברי רבי אליעזר רבי יהושע אומר כפר הוא ערוב .
 אפילו מאפה סאה והיא פרוסה . אין מערבין בה . כפר
 באיסור והוא שלם מערבין בו :

י"ג נותן אדם מעה לחנוני ולנחתום כדי שיזכה לו בערוב
 דברי רבי אליעזר . וחכמים אומרים לא זכו לו מעותיו
 ומזדים בשאר כל האדם שיזכו לו מעותיו . שאין מערבין
 לאדם אלא מדעתו . אמר רבי יהודה במה דברים
 אמורים בערובי תחומין . אבל בערובי חצרות . מערבין
 לדעתו ושלא לדעתו . לפי שזכין לאדם שלא בפניו . ואין
 חבין לאדם שלא בפניו :

פרק ח

כיצד משתתפין בתחומין מניח את החבית · ואומר
הרי זו לכל בני עירי לכל מי שילך לבית האבל ·
או לבית המשתה · כל שקבל עליו מבעוד יום · מותר ·
משתחשך אסור · שאין מערבין משתחשך:

^ב במה הוא שיעורו · מזון שתי סעודות לכל אחד · מזוגו
לחול ולא לשבת · דברי רבי מאיר · רבי יהודה אומר
לשבת ולא לחול · וזה וזה מתכונן להקל · רבי יוחנן בן
ברוקא אומר מכבד בפונדיון · מארבע סאין בסלע · רבי
שמעון אומר שתי ידות לכבד משלש לקב · חציה לבית
המנגע · וחצי חציה לפסול את הגויה:

^ג אנשי חצר ואנשי מרפסת ששכחו ולא ערבו · כל
שגבוה עשרה טפחים למרפסת · פחות מכאן לחצר ·
חוליות הבזר והסלע שהן גבוהים עשרה טפחים ·
למרפסת · פחות מכאן לחצר · במה דברים אמורים
בסמוכה · אבל במפלגת · אפילו היא גבוהה עשרה
טפחים לחצר · ואיזו היא סמוכה · כל שאינה רחוקה
ארבעה טפחים:

^ד הנותן את עירובו בבית שער אכסדרה ומרפסת ·
אינו עירוב · והדר שם אינו אוסר עליו · בבית התבן ·
ובבית הבקר · ובבית העצים · ובבית האוצרות · הרי זה

עירוב · והדר שם אוסר (עליו) · רבי יהודה אומר אם יש שם תפיסת יד של בעל הבית · אינו אוסר עליו:

ה המניח ביתו והלך לשבות בעיר אחרת · אחד נכרי ואחד ישראל הרי זה אוסר · דברי רבי מאיר · רבי יהודה אומר אינו אוסר · רבי יוסי אומר נכרי אוסר · ישראל אינו אוסר · שאין דרך ישראל לבא בשבת · רבי שמעון אומר אפילו הניח ביתו והלך לשבות אצל בתו באותה העיר אינו אוסר · שכבר הסיע מלבו:

י בור שבין שתי חצרות · אין ממלאין ממנו בשבת אלא אם כן עשו לו מחיצה גבוהה עשרה טפחים · בין (מלמעלה) בין מלמטה · בין מתוך אוגנו · רבן שמעון בן גמליאל אומר בית שמאי אומרים מלמטה · ובית הלל אומרים מלמעלה · אמר רבי יהודה לא תהא מחיצה גדולה מן הכתל שביניהם:

י אמת המים שהיא עוברת בחצר · אין ממלאין הימנה בשבת · אלא אם כן עשה לה מחיצה גבוהה עשרה טפחים בכניסה וביציאה · רבי יהודה אומר כתל שעל גבה תדון משום מחיצה · אמר רבי יהודה מעשה באמה של אבל שהיו ממלאין ממנה על פי זקנים בשבת · אמרו לו מפני שלא היה בה כשיעור:

ח גזזטרא שהיא למעלה מן המים · אין ממלאין הימנה בשבת · אלא אם כן עשו לה מחיצה גבוהה עשרה

טפחים · בין מלמעלה בין מלמטה · וכן שתי גזזטראות
זו למעלה מזו · עשו לעליונה ולא עשו לתחתונה ·
לתחתונה ולא לעליונה · שתייהן אסורות עד שיעברו:

ט חצר שהיא פחותה מארבע אמות · אין שופכין
בתוכה מים בשבת אלא אם כן עשו לה עוקה מחזקת
סאתים · מן הנקב ולמטה · בין מבחוץ בין מבפנים · אלא
שמבחוץ צריך לקמור · מבפנים אין צריך לקמור:

· רבי אליעזר בן יעקב אומר ביב שהוא קמור ארבע
אמות ברשות הרבים · שופכין לתוכו מים בשבת ·
וחכמים אומרים אפילו גג או חצר מאה אמה · לא
ישפוך על פי הביב · אבל שופך הוא על הגג והמים
יורדין לביב · החצר והאכסדרה מצטרפין לארבע אמות:

י"א (וכן) שתי דיוטאות זו כנגד זו · מקצתן עשו עוקה ·
ומקצתן לא עשו עוקה · את שעשו עוקה מותרין · את
שלא עשו עוקה אסורין:

פרק ט

כָּל גָּזוֹת הָעִיר רְשׁוֹת אֶחָד · וּבִלְבָּד שֶׁלֹּא יִהְיֶה גַּג גְּבוּהָ
עֲשָׂרָה אִוּ נִמוּךְ עֲשָׂרָה · דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר · וְחֻכָּמִים
אוֹמְרִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד רְשׁוֹת בִּפְנֵי עֶצְמוֹ · רַבִּי שִׁמְעוֹן
אוֹמֵר אֶחָד גָּזוֹת וְאֶחָד חֲצֵרוֹת וְאֶחָד קִרְפִּיפּוֹת רְשׁוֹת
אֶחָד לְכָלִּים שֶׁשָּׁבְתוּ לְתוֹכָן · אֲבָל לֹא לְכָלִּים שֶׁשָּׁבְתוּ
בְּתוֹךְ הַבַּיִת:

ב גַּג גָּדוֹל סָמוּךְ לַקָּטָן · הַגָּדוֹל מוֹתֵר · וְהַקָּטָן אָסוּר ·
חָצֵר גְּדוֹלָה שֶׁנִּפְרָצָה לַקָּטָן · גְּדוֹלָה מוֹתֵרָת · וְקָטָנָה
אָסוּרָה · מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּפֶתַחַהּ שֶׁל גְּדוֹלָה · חָצֵר שֶׁנִּפְרָצָה
לְרְשׁוֹת הָרַבִּים · הַמְכַנִּים מִתּוֹכָהּ לְרְשׁוֹת הַיָּחִיד אִם
מִרְשׁוֹת הַיָּחִיד לְתוֹכָהּ חַיֵּב · דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר · וְחֻכָּמִים
אוֹמְרִים מִתּוֹכָהּ לְרְשׁוֹת הָרַבִּים אִם מִרְשׁוֹת הָרַבִּים
לְתוֹכָהּ פָּטוּר מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּכַרְמָלִית:

ג חָצֵר שֶׁנִּפְרָצָה לְרְשׁוֹת הָרַבִּים מִשְׁתֵּי רוּחוֹתֶיהָ · וְכֵן בֵּית
שֶׁנִּפְרָץ מִשְׁתֵּי רוּחוֹתָיו · וְכֵן מְבוֹי שֶׁנִּטְלוּ קוֹרוֹתָיו · אִם
לְחֵייו · מוֹתֵרִין בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת · וְאָסוּרִין לְעֵתִיד לְבֹא ·
דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה · רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אִם מוֹתֵרִין לְאוֹתָהּ
שַׁבָּת · מוֹתֵרִין לְעֵתִיד לְבֹא · וְאִם אָסוּרִין לְעֵתִיד לְבֹא ·
אָסוּרִין לְאוֹתָהּ שַׁבָּת:

ד הַבּוֹנֶה עָלֶיהָ עַל גְּבֵי שְׁתֵּי בָתִּים · וְכֵן גִּשְׁרִים
הַמְּפֹלְשִׁים · מְטִלְטִלִין תַּחְתֵּיהֶן בְּשַׁבָּת · דְּבָרֵי רַבִּי

יְהוּדָה · וְחֻכָּמִים אוֹסְרִין · וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מְעַרְבִין
לְמַבּוּי הַמִּפְלֵשׁ · וְחֻכָּמִים אוֹסְרִין:

פרק י

הַמוֹצֵא תַּפְלִין · מְכַנִּסֵּן זוּג זוּג · רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר
שְׁנַיִם שְׁנַיִם · בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בִּישְׁנוֹת ·
אָבֵל בַּחֲדָשׁוֹת · פָּטוּר · מִצָּאֵן צִבְתִּים אוֹ כְּרִיכוֹת ·
מִחֲשִׁיד עָלֵיהֶן וּמִבִּיאָן · וּבִסְכָּנָה מְכַסֵּן וְהוֹלֵךְ לוֹ:

ב רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר נוֹתֵנָן לַחֲבִירוֹ וְחֲבִירוֹ לַחֲבִירוֹ עַד
שְׁמַגִּיעַ לַחֲצֵר הַחִיצוֹנָה · וְכֵן בְּנוֹ נוֹתֵנוּ לַחֲבִירוֹ וְחֲבִירוֹ
לַחֲבִירוֹ אֶפִּילוֹ מֵאָה · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר נוֹתֵן אָדָם חֲבִית
לַחֲבִירוֹ וְחֲבִירוֹ לַחֲבִירוֹ · אֶפִּילוֹ חוּץ לַתְּחוּם · אָמְרוּ לוֹ
לֹא תִהְיֶה זֶה יוֹתֵר מִרְגְּלֵי בַּעֲלֶיהָ:

ג הִיָּה קוֹרָא בַּסֵּפֶר עַל הָאֶסְקוּפָה וְנִתְגַּלְגַּל הַסֵּפֶר מִיָּדוֹ ·
גוֹלְלוֹ אָצְלוֹ · הִיָּה קוֹרָא בְּרֹאשׁ הַגָּג וְנִתְגַּלְגַּל הַסֵּפֶר
מִיָּדוֹ · עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לַעֲשָׂרָה טַפָּחִים · גוֹלְלוֹ אָצְלוֹ ·
מִשֶּׁהִגִּיעַ לַעֲשָׂרָה טַפָּחִים הוּפְכוּ עַל הַפֶּתֶחַ · רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר אֶפִּילוֹ אֵין מְסַלֵּק מִן הָאָרֶץ אֶלָּא כְּמֵלֵא מַחֲט ·
גוֹלְלוֹ אָצְלוֹ · רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אֶפִּילוֹ בָּאָרֶץ עֲצָמוֹ · גוֹלְלוֹ
אָצְלוֹ · שְׁאִין לָךְ דְּבַר מְשׁוּם שְׁבוּת · עוֹמֵד בְּפָנַי כְּתָבִי
הַקָּדֵשׁ:

ד' זיז שלפני החלון · נותנין עליו ונוטלין ממנו בשבת ·
 עומד אדם ברשות היחיד · ומטלטל ברשות הרבים ·
 ברשות הרבים ומטלטל ברשות היחיד · ובלבד שלא
 יוציא חוץ מארבע אמות:

ה' לא יעמוד אדם ברשות היחיד · וישתין ברשות
 הרבים · ברשות הרבים וישתין ברשות היחיד · וכן לא
 ירוק · רבי יהודה אומר אף מי שנתלש רקו בפיו · לא
 יהלך ארבע אמות עד שירוק:

ו' לא יעמוד אדם ברשות היחיד · וישתה ברשות
 הרבים · ברשות הרבים וישתה ברשות היחיד · אלא
 אם בן הכנים ראשו ורבו · למקום שהוא שותה · וכן
 בגת · קולט אדם מן המזחילה למטה מעשרה טפחים ·
 ומן הצנור · מכל מקום שותה:

ז' בור ברשות הרבים · וחליתו גבוהה עשרה טפחים ·
 חלון שעל גביו · ממלאין הימנו בשבת · אשפה ברשות
 הרבים גבוהה עשרה טפחים חלון שעל גבה שופכין
 לתוכה מים בשבת:

ח' אילן שהוא מיסד על הארץ · אם אין נופו גבוה
 מן הארץ שלשה טפחים מטלטלים תחתיו · שרשיו
 גבוהין מן הארץ שלשה טפחים · לא ישב עליהן · הדלת
 שבמקצה · וחדקים שבפרצה · ומחצלות · אין נוטלין
 בהן · אלא אם בן גבוהים מן הארץ:

ט לא יַעֲמֹד אָדָם בְּרִשּׁוֹת הַיָּחִיד וַיִּפְתַּח בְּרִשּׁוֹת
הָרַבִּים בְּרִשּׁוֹת הָרַבִּים וַיִּפְתַּח בְּרִשּׁוֹת הַיָּחִיד אֶלֶּא
אִם כֵּן עָשָׂה מְחִיצָה גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפָּחִים דְּבָרֵי רַבִּי
מֵאִיר אָמְרוּ לוֹ מַעֲשֵׂה בְשׁוֹק שֶׁל פְּטָמִים שֶׁהִיא
בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁהָיוּ נוֹעְלִין וּמַנִּיחִין אֶת הַמַּפְתָּח בַּחֲלוֹן שֶׁעַל
גְּבִי הַפֶּתַח רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר שׁוֹק שֶׁל צִמְרִים הִיא:

י נָגַר שֵׁישׁ בְּרֹאשׁוֹ גִּלְסָטְרָא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹסֵר וְרַבִּי
יוֹסִי מַתִּיר אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַעֲשֵׂה בְּבֵית הַכְּנָסֶת
שֶׁבִטְבְּרִיא שֶׁהָיוּ נוֹהֲגִין בּוֹ הֵתֵר עַד שָׁבָא רַבִּן גְּמְלִיאֵל
וְהַזְקָנִים וְאָסְרוּ לָהֶן רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אֲסוּר נִהְגּוּ בָּהּ
בָּא רַבִּן גְּמְלִיאֵל וְהַזְקָנִים וְהִתִּירוּ לָהֶם:

יא נָגַר הַנֶּגְרָר נוֹעְלִים בּוֹ בַּמִּקְדָּשׁ אָבֵל לֹא בַּמִּדְיָנָה
וְהַמִּנָּח כָּאֵן וְכֹאֵן אֲסוּר רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הַמִּנָּח (מִתֵּר)
בַּמִּקְדָּשׁ וְהַנֶּגְרָר בַּמִּדְיָנָה:

יב מַחְזִירִין צִיר הַתַּחְתּוֹן בַּמִּקְדָּשׁ אָבֵל לֹא בַּמִּדְיָנָה
וְהַעֲלִיֹן כָּאֵן וְכֹאֵן אֲסוּר רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הַעֲלִיֹן
בַּמִּקְדָּשׁ וְהַתַּחְתּוֹן בַּמִּדְיָנָה:

יג מַחְזִירִין רִטְיָה בַּמִּקְדָּשׁ אָבֵל לֹא בַּמִּדְיָנָה אִם בַּתַּחֲלָה
כָּאֵן וְכֹאֵן אֲסוּר קוֹשְׁרִין גִּימָא בַּמִּקְדָּשׁ אָבֵל לֹא
בַּמִּדְיָנָה אִם בַּתַּחֲלָה כָּאֵן וְכֹאֵן אֲסוּר חוֹתְכִין יִבְלֵת
בַּמִּקְדָּשׁ אָבֵל לֹא בַּמִּדְיָנָה וְאִם בְּכָלִי כָּאֵן וְכֹאֵן אֲסוּר:

י" כהן שֶׁלָקָה בְּאַצְבָּעוֹ כּוֹרֵךְ עָלָיו גָּמִי בַּמִּקְדָּשׁ · אֲבָל לֹא
בַּמִּדְיָנָה · אִם לְהוֹצִיא דָם · כָּאֵן וְכֵאֵן אֲסוּר · בּוֹזְקִין מֶלֶח
עַל גְּבִי הַכֶּבֶשׂ · בְּשִׁבִּיל שְׁלֹא יִחְלִיקוּ · וּמִמְלֵאִין מְבוֹר
הַגּוֹלָה · וּמִבּוֹר הַגָּדוֹל בַּגִּלְגָּל בְּשֶׁבֶת · וּמִבְּאֵר הַקֶּר בְּיוֹם
טוֹב:

טו שֶׁרֵץ שֶׁנִּמְצָא בַּמִּקְדָּשׁ · כֹּהֵן מוֹצִיאֻ בְּהִמְיָנוּ · שְׁלֹא
לְשִׁהוֹת אֶת הַטְּמֵאָה · דְּבָרֵי רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָא · רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר בְּצִבְתָּ שֶׁל יַעֲקֹב · שְׁלֹא לְרַבּוֹת אֶת הַטְּמֵאָה ·
מֵהִיכָן מוֹצִיאִין אוֹתוֹ · מִן הַהִיכָל · וּמִן הָאוֹלָם · וּמִבֵּין
הָאוֹלָם וְלִמְזִבַּח · דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן נָנָס · רַבִּי עֲקִיבָא
אוֹמֵר מְקוֹם שְׁחִיבִין עַל זְדוֹנוֹ פֶּרֶת וְעַל שְׁגָגָתוֹ חֲטָאת
מִשָּׁם מוֹצִיאִין אוֹתוֹ · וּשְׂאֵר כָּל הַמְּקוֹמוֹת כּוֹפִין עָלָיו
פְּסֻכְתָּר · רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר מְקוֹם שֶׁהִתִּירוּ לָךְ חֲכָמִים ·
מִשְׁלָךְ נִתְּנוּ לָךְ · שְׁלֹא הִתִּירוּ לָךְ אֶלָּא מִשּׁוּם שְׁבוֹת: סליק

מסכת פסחים

יום ז

פרק א

אֹר לְאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹדֵקִין אֶת הַחֶמֶץ לְאֹר הַנֵּר · כָּל
מָקוֹם שֶׁאֵין מְכַנִּיסִין בּוֹ חֶמֶץ · אֵין צָרִיד בְּדִיקָה ·
וְלָמָּה אָמְרוּ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת בַּמֶּרְתֵּף · מָקוֹם שֶׁמְכַנִּיסִין בּוֹ
חֶמֶץ · בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים שְׁתֵּי שׁוּרוֹת עַל פְּנֵי כָּל
הַמֶּרְתֵּף · וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים שְׁתֵּי שׁוּרוֹת הַחִיצוֹנוֹת שֶׁהֵן
הָעֲלִיוֹנוֹת:

ב אֵין חוֹשְׁשִׁין שְׁמָא גִּרְרָה חֲלָדָה מִבֵּית לְבֵית וּמִמָּקוֹם
לְמָקוֹם · דָּאִם כֵּן מַחְצֵר לְחָצֵר וּמַעִיר לְעִיר · אֵין לְדַבֵּר
סוּף:

ג רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בּוֹדֵקִין אֹר אַרְבָּעָה עָשָׂר וּבְאַרְבָּעָה
עָשָׂר שַׁחֲרִית · וּבִשְׁעַת הַבִּיעוּר · וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים לֹא
בְּדֵק אֹר אַרְבָּעָה עָשָׂר · יְבִדּוֹק בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר · לֹא בְּדֵק
בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר · יְבִדּוֹק בְּתוֹךְ הַמוֹעֵד · לֹא בְּדֵק בְּתוֹךְ
הַמוֹעֵד יְבִדּוֹק לְאַחַר הַמוֹעֵד · וּמָה שֶׁמְשִׁיר יִנְיָחוּ בְּצִנְעָא
כְּדִי שְׁלֹא יִהְיֶה צָרִיד בְּדִיקָה אַחֲרָיו:

ד רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אוֹכְלִין כָּל חֶמֶשׁ וְשׁוֹרְפִין בְּתַחֲלַת שֵׁשׁ
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אוֹכְלִין כָּל אַרְבַּע · וְתוֹלִין כָּל חֶמֶשׁ ·
וְשׁוֹרְפִין בְּתַחֲלַת שֵׁשׁ:

ה' ועוד אמר רבי יהודה שתי חלות של תודה פסולות ומונחות על גג האצטבא · כל זמן שמונחות כל העם אוכלין · נטלה אחת תולין · לא אוכלין ולא שורפין · נטלו שתיהן התחילו כל העם שורפים · רבן גמליאל אומר חולין נאכלין כל ארבע · ותרומה כל חמש · ושורפין בתחלת שש:

י' רבי חנינא סגן הכהנים אומר מימיהן של כהנים לא נמנעו מלשרוף את הבשר שנטמא בולד הטמאה עם הבשר שנטמא באב הטמאה · אף על פי שמוסיפין טמאה על טמאתו · הוסיף רבי עקיבא ואמר מימיהם של כהנים לא נמנעו מלהדליק את השמן שנפסל בטבול יום · בגר שנטמא בטמא מת · אף על פי שמוסיפין טמאה על טמאתו:

י' אמר רבי מאיר מדבריהם למדנו ששורפין תרומה טהורה עם הטמאה בפסח · אמר לו רבי יוסי אינה היא המדה · ומודים רבי אליעזר ורבי יהושע ששורפין זו לעצמה וזו לעצמה · על מה נחלקו על התלויה ועל הטמאה · שרבי אליעזר אומר תשרף זו לעצמה וזו לעצמה · ורבי יהושע אומר שתיהן כאחת:

פרק ב

כָּל שְׁעָה שְׁמוֹתָר לְאָכּוֹל · מֵאֲכִיל לְבִהְמָה לַחֲיָה
וְלַעֲוֹפּוֹת · וּמוֹכְרוֹ לְנִכְרִי · וּמוֹתָר בִּהְנֵאתוֹ · עֶבֶר
זִמְנוֹ · אָסוּר בִּהְנֵאתוֹ · וְלֹא יִסֵּיק בּוֹ תַנּוּר וְכִירִים · רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר אֵין בִּיעוּר חֶמֶץ אֱלֹא שְׂרָפָה · וַחֲכָמִים
אוֹמְרִים אֵף מִפְּרֵר וְזוֹרָה לְרוּחַ · אוֹ מְטִיל לַיִם:

ב חֶמֶץ שֶׁל נִכְרִי שֶׁעֶבֶר עָלָיו הַפֶּסַח · מוֹתָר בִּהְנֵאתָה · וְשֶׁל
יִשְׂרָאֵל אָסוּר בִּהְנֵאתָה · שֶׁנֶּאֱמַר לֹא יֵרָאֶה לְךָ שְׂאוֹר:

ג נִכְרִי שֶׁהִלֹּה אֶת יִשְׂרָאֵל עַל חֶמְצוֹ · אַחֵר הַפֶּסַח מוֹתָר
בִּהְנֵאתָה · וַיִּשְׂרָאֵל שֶׁהִלֹּה אֶת הַנִּכְרִי עַל חֶמְצוֹ · אַחֵר
הַפֶּסַח אָסוּר בִּהְנֵאתָה · חֶמֶץ שֶׁנִּפְלָה עָלָיו מִפּוֹלֶת הָרִי
הוּא כְּמִבּוֹעֵר · רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כָּל שֶׁאֵין
הַכֶּלֶב יָכוֹל לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו:

ד הָאוֹכֵל תְּרוּמַת חֶמֶץ בַּפֶּסַח · בְּשׁוּגֵג · מְשַׁלֵּם קֶרֶן
וְחֶמֶשׁ · בְּמִזִּיד · פֶּטוּר מִתְּשֻׁלוּמִים · וּמִדְּמֵי עֲצִים:

ה' אלו דברים שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח ·
 בחטים · ובשעורים · בכסמין · ובשבולת שועל ·
 ובשיפון · ויוצאין בדמאי · ובמעשר ראשון שנטלה
 תרומתו · ובמעשר שני והקדש שנפדו · והכהנים
 בחלה ובתרומה · אבל לא בטבל · ולא במעשר ראשון
 שלא נטלה תרומתו · ולא במעשר שני והקדש שלא
 נפדו · חלות תודה ורקיני נזיר · עשאן לעצמו · אין
 יוצאין בהן · עשאן למכור בשוק · יוצאין בהן:

י' ואלו ירקות שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח ·
 בחצרת · ובעולשין · ובתמכא · ובחרחבינא · ובמרור ·
 יוצאין בהן בין לחין בין יבשין · אבל לא כבושין · ולא
 שלוקין · ולא מבשלין · ומצטרפין לבזית · ויוצאין בקלח
 שלהן · ובדמאי · ובמעשר ראשון שנטלה תרומתו ·
 ובמעשר שני והקדש שנפדו:

י' אין שורין את המרסן לתרנגולים · אבל חולטין · האשה
 לא תשרה את המרסן שתוליך בידה למרחץ · אבל שפה
 היא על בשרה יבש · ולא ילעוס אדם חטין ויניח על
 מכתו בפסח · מפני שהן מחמיצות:

ח' אין נותנין קמח לתוך התרוסת או לתוך החרדל ·
 ואם נתן יאכל מיד · ורבי מאיר אוסר · אין מבשלין את
 הפסח לא במשקין ולא במי פירות · אבל סכין ומטבילין

אותו בהן · מי תשמישו של נחתום ישפכו · מפני שהן
מחמיצין:

פרק ג

אלו עוברין בפסח · כותח הבבלי · ושכר המדי ·
וחמץ האדומי · וזיתום המצרי · וזמן של צבעים ·
ועמילן של טבחים · וקולן של סופרים · רבי אליעזר
אומר אף תכשיטי נשים · זה הכלל · כל שהוא ממין דגן
הרי זה עובר בפסח · הרי אלו באזהרה · ואין בהן משום
כרת:

^ב בצק שבסדקי עריבה · אם יש כזית במקום אחד · חייב
לבער · פחות מכאן · בטל במיעוטו · וכן לענני הטמאה ·
אם מקפיד עליו חוצץ · ואם רוצה בקיומו · הרי הוא
כעריבה · בצק החרש · אם יש כיוצא בו שהחמיץ · הרי
זה אסור:

^ג כיצד מפרישין חלה בטמאה ביום טוב · רבי אליעזר
אומר לא תקרא לה שם עד שתאפה · (רבי יהודה)
בן בתירא אומר תטיל בצונן · אמר רבי יהושע לא זה
הוא חמץ · שמזהרים עליו בבל יראה ובבל ימצא · אלא
מפרישתה ומניחתה עד הערב · ואם החמיצה החמיצה:

^ד רבן גמליאל אומר שלש נשים לשות כאחת · ואופות
בתנור אחד זו אחר זו · וחכמים אומרים שלש נשים

עוֹסְקוֹת בַּבֶּצֶק · אַחַת לָשֶׁה · וְאַחַת עוֹרֶכֶת · וְאַחַת
אוֹפָה · רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר לֹא כָּל הַנָּשִׁים · וְלֹא כָּל
הָעַצִּים · וְלֹא כָּל הַתְּנוּרִים שׁוֹיִן · זֶה הַכָּלָל · תִּפְּחַ תִּלְטוּשׁ
בְּצוֹנָן:

ה' שִׁיאוֹר יִשְׂרָף · וְהָאוֹכֵל פָּטוֹר · סְדוּק יִשְׂרָף · וְהָאוֹכֵל
חַיֵּב כֶּרֶת · אֵיזֵהוּ שִׁיאוֹר · כְּקִרְנֵי חֲגָבִים · סְדוּק ·
שֶׁנִּתְעַרְבוּ סְדָקָיו זֶה בָּזָה · דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה · וְחֲכָמִים
אוֹמְרִים זֶה וְזֶה הָאוֹכֵל חַיֵּב כֶּרֶת · וְאֵיזֵהוּ שִׁיאוֹר · כָּל
שֶׁהִכְסִיפוּ פָּנָיו · כְּאֵדָם שֶׁעָמְדוּ שְׁעֵרוֹתָיו:

י' אַרְבַּעַה עָשָׂר שָׁחַל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת · מִבְּעָרִים אֵת
הַכָּל מִלִּפְנֵי הַשַּׁבָּת · דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר · וְחֲכָמִים אוֹמְרִים
בְּזִמְנָן · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּר צְדוּק אוֹמֵר תְּרוּמָה מִלִּפְנֵי
שַׁבָּת · וְחוֹלִין בְּזִמְנָן:

י' הַהוֹלֵךְ לְשַׁחוּט אֵת פֶּסְחוֹ · וְלִמּוֹל אֵת בְּנוֹ · וְלֶאֱכֹל
סְעוּדַת אִירוּסִין בְּבֵית חָמִיו · וְנִזְכָּר שֵׁישׁ לוֹ חֶמֶץ בְּתוֹךְ
בֵּיתוֹ · אִם יָכוֹל לַחְזוֹר וּלְבַעַר וּלְחַזוֹר לְמַצּוֹתוֹ · יַחְזוֹר
וַיִּבַּעַר · וְאִם לֹא מִבְּטָלוֹ בָּלְבוּ · לְהַצִּיל מִן הַגֵּיס · וּמִן
הַנֶּהָר · (וּמִן הַלֶּסְטִים) וּמִן הַדִּלִּיקָה · וּמִן הַמְּפֹלֶת ·
יִבְטַל בָּלְבוּ · וּלְשִׁבוֹת שְׁבִיתַת הָרֶשֶׁת · יַחְזוֹר מִיָּד:

ח' וְכֵן מִי שִׁיָּצָא מִירוּשָׁלַיִם · וְנִזְכָּר שֵׁישׁ בְּיָדוֹ בְּשֹׁר
קֶדֶשׁ · אִם עָבַר צוֹפִים · שׁוֹרְפוֹ בְּמִקְוָמוֹ · וְאִם לֹא ·
חֹזֵר וְשׁוֹרְפוֹ לִפְנֵי הַבֵּירָה מַעְצֵי הַמַּעְרָכָה · וְעַד כַּמָּה

הן חוזרין · רבי מאיר אומר זה וזה בכביצה · רבי
יהודה אומר זה וזה בכזית · וחכמים אומרים בשר קדש
בכזית · וחמץ בכביצה:

פרק ד

מקום שנהגו לעשות מלאכה בערבי פסחים עד
חצות · עושין · מקום שנהגו שלא לעשות · אין
עושין · ההולך ממקום שעושין · למקום שאין עושין · או
ממקום שאין עושין למקום שעושין · נותנין עליו חמרי
מקום שיצא משם · וחמרי מקום שהלך לשם · ואל ישנה
אדם מפני המחלוקת:

מסכת חגיגה

מסכת ביצה

מסכת מועד קטן

מסכת ראש השנה

מסכת יומא

מסכת סוכה

מסכת תענית

מסכת שקלים

מסכת מגילה